

ERASMUS ΠΑΡΤΕ ΠΤΥΧΙΟ ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ! »» **22 ΚΟΜΙΣΙΟΝ** ΥΠΟΣΧΕΤΑΙ ΦΘΗΝΟΤΕΡΑ SMS ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ »» **23 ΘΕΣΜΟΙ** ΤΟ ΑΓΝΩΣΤΟ «ΤΡΙΓΩΝΟ ΤΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ» »» **24-25 ΕΡΕΥΝΑ** ΠΟΡΤΟΓΑΛΟΙ, ΙΤΑΛΟΙ ΚΑΙ... ΕΛΛΗΝΕΣ ΟΙ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ «27» »» **42**

13|01|2009

ΕΙΔΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ
ΚΑΘΕ ΤΡΙΤΗ ΜΕ ΤΗ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ηΕυρώπημας

Το ευρώ έγινε δέκα χρόνων

Πώς άλλαξε την καθημερινότητά μας η υιοθέτηση του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος, που μπήκε για πρώτη φορά στη ζωή των Ευρωπαίων στις 2 Ιανουαρίου 1999. Δύο χρόνια αργότερα αντικατέστησε και τη δική μας δραχμή...

»» 40-41

για τον πολίτη

ΕΙΣΑΙ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ή φοιτήτρια στην Ελλάδα, αλλά αναρωτιέσαι πώς είναι τα πανεπιστήμια στο εξωτερικό; Θέλεις να ζήσεις σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά φο-

βάσαι μήπως χάσεις εξάμνηνο στη σχολή που φοιτάς; Θέλεις να ταξιδέψεις στην Ευρώπη, αλλά το κόστος είναι μεγάλο; Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα ανταλλαγής φοι-

τητών “Erasmus” δίνει λύσεις σε όλα τα παραπάνω προβλήματα, καθώς σου δίνει τη μοναδική ευκαιρία: [01] να σπουδάσεις σε πανεπιστήμιο της Ευρώπης, για τρεις

ώς δώδεκα μήνες, [02] να αναγνωρίσεις πλήρως τις σπουδές που θα κάνεις εκεί, [03] να ζήσεις στην Ευρώπη και να κάνεις νέους φίλους, [04] να εξοικειωθείς με μια

ξένη γλώσσα και έναν διαφορετικό πολιτισμό, [05] να νιώσεις πολίτης της ενωμένης Ευρώπης και [06] να ανοίξεις δρόμους για τη συνέχεια των σπουδών σου.

Erasmus: Σπουδάστε... ταξιδεύοντας!

Σήμερα, στο πρόγραμμα συμμετέχει το 90% των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης

Της **Μπέττυς Κυριακίδου**

Η δράση Erasmus του ευρωπαϊκού προγράμματος “Life-long Learning Programme” έκανε δειλά την εμφάνισή της το 1987, παρέχοντας τη χρονιά εκείνη τη δυνατότητα σε 3.000 φοιτητές να μετακινηθούν. Χρόνο με τον χρόνο, πέτυχε να γίνει ιδιαίτερα δημοφιλής, έτσι ώστε σήμερα στο πρόγραμμα να συμμετέχει το 90% των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα Erasmus είναι πλέ-

Οι όροι. Το πρόγραμμα είναι ανοιχτό στις χώρες μέλη της Ε.Ε., στην Ισπανία, στο Λίχτενστάιν και στη Νορβηγία

ον κάτι περισσότερο από μια δράση που αφορά στην εκπαίδευση. Έχει μετεξελιχθεί σε ένα κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο. Προχωρά πιο μακριά από την απλή εμπειρία της μάθησης, δημιουργώντας έναν χώρο, στον οποίο οι νέοι άνθρωποι συναντώνται αβίαστα. Προωθεί τον διαπολιτισμικό διάλογο και ενθαρρύνει τους νέους να σκέφτονται “ευρωπαϊκά”.

Με το Erasmus οι φοιτητές έχουν δύο δυνατότητες:

- Την κινητικότητα για σπουδές
- Την κινητικότητα για πρακτική άσκηση.

Το πρόγραμμα είναι ανοιχτό στις χώρες μέλη της Ε.Ε., στην Ισπανία, στο Λίχτενστάιν και στη Νορβηγία.

ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε όλους τους κλάδους και βαθμίδες σπουδών, συμπεριλαμβανομένης και της διδακτορικής διατριβής. Σημειώνεται ότι στους φοιτητές παρέχεται υποτροφία, η οποία κυμαίνεται από 200 έως 250 ευρώ ανά μήνα σπουδών.

«Πώς έζησα την εμπειρία του Erasmus»

Τζανετίνα Μαράκν

Φιλολογία, Ισπανία, Universidad de La Laguna

“Θεωρώ αξιόλογη την εμπειρία μου να συμμετέχω σε πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών και νιώθω τυχερή που είχα τη δυνατότητα να παραβρεθώ στα Κανάρια Νησιά, στην Τενερίφη, ως φοιτήτρια στο πολύ καλής φήμης πανεπιστήμιο της La Laguna. Ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρον που μοιράστηκα τέσσερις μήνες με φοιτητές από σχεδόν όλη την Ευρώπη, από την Κεντρική και Νότια Αμερική αλλά και από τα Κανάρια Νησιά. Τόσοι πολιτισμοί, διαφορετικοί, μακρινοί γεωγραφικά, αλλά και πολύ κοντινοί ποιοτικά συναντήθηκαν στον χώρο του πανεπιστημίου της La Laguna. Νομίζω ότι κρίθηκε και διακρίθηκε στην πολυεθνική αυτή κοινότητα όχι μόνον ως άτομο, αλλά και ως Ελληνίδα”.

Σπύρος Κόλλιας

Βιολογικό, Αγγλία, Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ

“Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα εμπειρία! Νέες γνωριμίες με ανθρώπους που έχουν διαφορετικές συνήθειες και τρόπο αντιμετώπισης της ζωής. Σε ακαδημαϊκό επίπεδο βλέπει κανείς πώς λειτουργεί το εκπαιδευτικό σύστημα μιας ξένης χώρας. Πολύ χρήσιμο για φοιτητές που προσανατολίζονται για μεταπτυχιακά στο εξωτερικό. Μια μικρή ταλαιπωρία με τη γραφειοκρατία δεν πρέπει να παραλειφθεί...”.

Πέντε ερωτήσεις και απαντήσεις για το Erasmus

01. Πού θα βρω πληροφορίες για το πανεπιστήμιο που με ενδιαφέρει; Πληροφορίες για τα πανεπιστήμια του εξωτερικού μπορείτε να βρείτε στις ιστοσελίδες τους. Συνήθως περιλαμβάνονται γενικές πληροφορίες για το ίδρυμα, οδηγίες για τους φοιτητές Erasmus (προθεσμίες και τρόπος υποβολής αίτησης, ακαδημαϊκό ημερολόγιο, πρόγραμμα μαθημάτων, στέγαση, σίτιση, κόστος διαβίωσης, έντυπα αιτήσεων κ.ά.). Επίσης, υπάρχουν πληροφοριακοί οδηγοί σε έντυπη μορφή στα αρμόδια γραφεία των πανεπιστημίων.

02. Πότε μπορώ να κάνω αίτηση συμμετοχής στο Erasmus και πού; Η αίτηση των υποψήφιων φοιτητών γίνεται στον ακαδημαϊκό συντονιστή του τμήματός τους, εντός των προθεσμιών που ορίζονται με σχετικές ανακοινώσεις των συντονιστών. Συνήθως οι ανακοινώσεις γίνονται τον Μάρτιο ή Απρίλιο κάθε έτους, όταν δηλαδή οριστικοποιείται η λίστα των συνεργαζόμενων πανεπιστημίων και των θέσεων που υπάρχουν και αφορούν τους φοιτητές που ενδιαφέρονται να μετακινηθούν μέσα στην επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά (σε χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο).

03. Πώς θα σχεδιάσω το πρόγραμμα σπουδών μου στο εξωτερικό;

Για να ετοιμάσουν την εκπαιδευτική συμφωνία που αφορά στην περίοδο Erasmus, οι επιλεγέντες φοιτητές πρέπει να ενημερωθούν για τα μαθήματα που προσφέρει το ίδρυμα υποδοχής, μελετώντας την αναλυτική περιγραφή τους, και να προεπιλέξουν μαθήματα στο πλαίσιο του κανονικού προ-

γράμματος σπουδών τους. Κατόπιν, οφείλουν να συναντηθούν με τον συντονιστή Erasmus του τμήματός τους, ο οποίος είναι αρμόδιος να επικυρώσει τις προεπιλογές των μαθημάτων, αφού υποδείξει ενδεχόμενες αλλαγές ή απορρίψει μαθήματα που επέλεξε ο φοιτητής, αντικαθιστώντας τα με άλλα, πιο συναφή με το πρόγραμμα σπουδών του.

04. Πώς γίνεται η αναγνώριση σπουδών; Ρητός όρος του προγράμματος Erasmus είναι η αναγνώριση της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό και η προσμέτρησή της για την απονομή του πτυχίου / διπλώματος / μεταπτυχιακού τίτλου.

05. Ποια έγγραφα πρέπει να υποβάλω στο πανεπιστήμιο μου και πότε; Οι φοιτητές που θα επιλεγούν και θα γίνουν δεκτοί από τα ιδρύματα υποδοχής παραλαμβάνουν από τη σχολή τους φάκελο, που περιλαμβάνει όλα τα έντυπα που αφορούν την υποτροφία Erasmus. Τουλάχιστον 45 ημέρες πριν από την αναχώρησή τους για το εξωτερικό οι φοιτητές πρέπει να συμπληρώσουν και να καταθέσουν τα παρακάτω έντυπα στο γραφείο που είναι αρμόδιο για την παραλαβή των αιτήσεων και των συμβάσεων, αλλά και για τον έλεγχο της πλήρωσης των τυπικών προϋποθέσεων από τους φοιτητές (συνήθως πρόκειται για το γραφείο διεθνών σχέσεων): (α) αίτηση - δήλωση, η οποία απαιτεί υπογραφή από τον ίδιο τον φοιτητή, από τη γραμματεία, τον συντονιστή Erasmus, τον πρόεδρο του τμήματός τους και από τον πρύτανη του εκάστοτε ιδρύματος. (β) Αν-

τίγραφο της εκπαιδευτικής συμφωνίας (Learning Agreement) υπογεγραμμένο τόσο από τον φοιτητή, όσο και από τα πανεπιστήμια προέλευσης και υποδοχής, καθώς αποτελεί παράρτημα της σύμβασης. (γ) Τη σύμβαση (εις διπλούν), η οποία απαιτεί υπογραφή από τον ίδιο τον φοιτητή. Στη συνέχεια, αποστέλλεται στους υπότροφους Erasmus ένα αντίγραφο της σύμβασης, μετά την υπογραφή της από τον εκπρόσωπο του πανεπιστημίου. Η σύμβαση συνοδεύεται από τον “Χάρτη του Φοιτητή Erasmus”. (δ) Το έντυπο “ατομική βεβαίωση παραλαβής υποτροφίας”, το οποίο αποστέλλεται στον φοιτητή μαζί με την εντολή της τράπεζας για την είσπραξη της υποτροφίας. Πρέπει να επιστραφεί στο πανεπιστήμιο προέλευσης αμέσως μετά την είσπραξη του ποσού της υποτροφίας, συνοδευόμενο από την “απόδειξη είσπραξης για τον πελάτη” της τράπεζας. (ε) Το έντυπο “Confidential Supervisor’s Report”. Αυτό δίδεται από τον υπότροφο στον επόπτη σπουδών στο πανεπιστήμιο υποδοχής, για να το συμπληρώσει και να το αποστείλει απευθείας ή μέσω του ίδιου του φοιτητή στο πανεπιστήμιο προέλευσης, σύμφωνα με τις αναγραφόμενες σε αυτό οδηγίες. Στο έντυπο, εκτός των άλλων, πρέπει να αναφέρονται ακριβώς οι ημερομηνίες άφιξης και αναχώρησης. (στ) Το έντυπο “έκθεση σπουδών”. Συμπληρώνεται σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται σε αυτό και υποβάλλεται στο γραφείο διεθνών σχέσεων του πανεπιστημίου προέλευσης, σε διάστημα ενός μηνός μετά την επιστροφή του φοιτητή από το εξωτερικό.

για τον πολίτη

ΔΥΟΜΙΣΙ δισεκατομμύρια(!) sms έστειλαν οι Ευρωπαίοι το 2007, πληρώνοντας 800 εκατ. ευρώ μόνο για γραπτά μηνύματα! Από

την 1η Ιουλίου 2009, η αποστολή γραπτών μηνυμάτων από το εξωτερικό σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα είναι πολύ

φθηνότερη, ενώ οι πολίτες της Ένωσης που ταξιδεύουν σε άλλες χώρες της κοινότητας δεν θα πληρώνουν περισσότερο από

11 λεπτά ανά sms, έναντι 29 λεπτών, που είναι ο σημερινός μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Φθηνότερα sms από το καλοκαίρι του 2009 υπόσχεται η Κομισιόν

Η πρόταση αφορά αποκλειστικώς γραπτά μηνύματα που αποστέλλονται με χρήση της υπηρεσίας περιαγωγής

Σήμερα, το κόστος αποστολής μηνύματος κειμένου στο εξωτερικό μπορεί να είναι δεκαπλάσιο από το αντίστοιχο εγχώριο, φτάνοντας έως και 0,75 ευρώ ανά sms, στην περίπτωση ταξιδιωτών από το Βέλγιο. Ένας τυπικός γάλλος πελάτης περιαγωγής, που έστειλε το φετινό καλοκαίρι γραπτό μήνυμα από την Ιταλία, θα μπορούσε να πληρώσει μέχρι 0,30 ευρώ, ενώ ένας σέχος τουρίστας θα πλήρωνε έως και 0,42 ευρώ. Στην Ισπανία, ένας σουν-

Η Επιτροπή προτείνει ανώτατο όριο λιανικής 0,11 ευρώ για περιαγωγή μηνυμάτων κειμένου (χωρίς ΦΠΑ) και 0,04 ευρώ ως ανώτατο όριο χονδρικής

μεταξύ των φορέων, ώστε οι πελάτες να στέλνουν μηνύματα μέσω των δικτύων τους. Οι πελάτες περιαγωγής πρέπει, επίσης, να λαμβάνουν ένα αυτόματο μήνυμα με τις χρεώσεις για περιαγωγή δεδομένων στη χώρα όπου έχουν μεταβεί.

ΟΙ ΚΛΗΣΕΙΣ ΦΩΝΗΣ

Ήδη, το καλοκαίρι του 2007 η Ε.Ε. μείωσε κατά 60% τα τέλη για την πραγματοποίηση και τη λήψη κλήσεων στο εξωτερικό (περιαγωγή φωνής). Σήμερα, το κόστος είναι 0,46 ευρώ για κλήσεις που γίνονται στο εξωτερικό και 0,22 για κλήσεις που λαμβάνονται στο εξωτερικό. Η Κομισιόν προτείνει από την 1η Ιουλίου 2012 τα ποσά αυτά να μειωθούν σε 0,34 ευρώ για εξερχόμενες και σε 0,10 ευρώ για εισερχόμενες κλήσεις στο εξωτερικό (χωρίς ΦΠΑ). Οι καταναλωτές θα επωφεληθούν και από τη χρέωση ανά δευτερόλεπτο μετά τα πρώτα 30 δευτερόλεπτα για κλήσεις περιαγωγής και από τη χρέωση ανά δευτερόλεπτο για όλες τις εισερχόμενες κλήσεις. Με τα σημερινά δεδομένα, πληρώνουν 24% περισσότερο από τα λεπτά της ώρας που χρησιμοποιούν για την πραγματοποίηση κλήσεων και 19% περισσότερο για τις εισερχόμενες κλήσεις.

Η πρόταση της Επιτροπής και η εκτίμηση του αντίκτυπου, μαζί με έναν πλήρη οδηγό για το κόστος της περιαγωγής στα 27 κράτη μέλη της Ε.Ε., είναι διαθέσιμες (στην αγγλική γλώσσα) στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/roaming>

δός τουρίστας θα μπορούσε να πληρώσει έως και 0,40 ευρώ ανά μήνυμα περιαγωγής, ένας Γερμανός 0,32 ευρώ, ένας Πολωνός 0,47 ευρώ, ένας τουρίστας από το Ηνωμένο Βασίλειο 0,63 ευρώ, ενώ ένας Λετονός έως και 0,70 ευρώ ανά μήνυμα sms.

ΜΕΙΩΣΗ ΚΑΤΑ 60%

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τη μεί-

ωση της χρέωσης για περιαγωγή μηνυμάτων κειμένου κατά 60%. Με τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι προτάσεις της Κομισιόν θα αποκτήσουν ισχύ νόμου. Η Επιτροπή προτείνει ανώτατο όριο λιανικής 0,11 ευρώ για περιαγωγή μηνυμάτων κειμένου (χωρίς ΦΠΑ) και 0,04 ευρώ ως ανώτατο όριο χονδρικής. Οι τιμές χονδρικής χρεώνονται

Υποχρεωτική καθίσταται η ανακύκλωση των μπαταριών

ΣΧΕΔΟΝ Η ΜΙΑ στις δύο μπαταρίες που αγοράσαμε το 2002 κατέληξε σε χώρους υγειονομικής ταφής ή σε αποτεφρωτήρες, αντί να ανακυκλωθεί μετά τη χρήση. Το ίδιο συνέβη ακόμη και με μπαταρίες που είχαν περισυλεγεί χωριστά στο τέλος του κύκλου ζωής τους. Οι μπαταρίες περιέχουν σειρά μετάλλων που είναι επιβλαβή για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα επικίνδυνα βαρέα μέταλλα μόλυβδος, κάδμιο και υδράργυρος. Σκοπός της αναθεωρημένης οδηγίας, που άρχισε να εφαρμόζεται προσφάτως, είναι να αποφευχθεί η τελική διάθεση των μπαταριών στο περιβάλλον, με την προώθηση της συλλογής και της ανακύκλωσης.

Οι βασικές αλλαγές που εισάγονται είναι οι εξής:

Απαιτήσεις για τη συλλογή ή την παραλαβή όλων των τύπων μπαταριών και καθορισμός εθνικών στόχων συλλογής για τις φορτιές μπαταρίες. Επιβάλλεται για το 2012 η συλλογή των φορτιών μπαταριών που χρησιμοποιούνται ετησίως σε κάθε κράτος μέλος να έχει φθάσει τουλάχιστον στο 25%, ποσοστό που το 2016 πρέπει να ανέρχεται σε 45%.

Απαίτηση να ανακυκλώνονται όλες οι μπαταρίες που συλλέγονται (με ενδεχόμενη εξαίρεση τις φορτιές μπαταρίες που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες).

Περιορισμός της χρήσης υδραργύρου σε όλες τις μπαταρίες και της χρήσης καδμίου στις φορτιές μπαταρίες.

Απαγόρευση της υγειονομικής ταφής ή της αποτέφρωσης μπαταριών αυτοκινήτων και βιομηχανίας.

Απαίτηση οι διαδικασίες ανακύκλωσης διαφόρων τύπων μπαταριών να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένα επίπεδα απόδοσης.

Απαίτηση οι παραγωγοί να χρηματοδοτούν το κόστος συλλογής, επεξεργασίας και ανακύκλωσης των αποβλήτων μπαταριών.

Περισσότερες πληροφορίες: Ιστοσελίδα της ΓΔ Περιβάλλοντος, σχετικά με τις μπαταρίες: <http://ec.europa.eu/environment/waste/batteries/index.htm> Βιώσιμη ανάπτυξη και παραγωγή: http://ec.europa.eu/environment/eussd/escp_en.htm

Θα επιστρέφονται τα νοσήλια σε άλλες χώρες της Ε.Ε.

Νέα κοινοτική οδηγία προβλέπει ότι ο ασθενής θα μπορεί να διεκδικήσει την επιστροφή των εξόδων θεραπείας του στη χώρα προέλευσής του. Για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι ασθενείς έχουν το δικαίωμα "να αναζητούν ιατρική περίθαλψη στο εξωτερικό και να λαμβάνουν αποζημίωση για τα έξοδα που θα κατέβαλαν αν πήγαιναν σε νοσοκομείο της χώρας τους". Η εν λόγω Οδηγία αποτελεί μέρος της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας που δρομολόγησε η Κομισιόν τον περασμένο Ιούλιο, με μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και για την καταπολέμηση της φτώχειας και των κοινωνικών διακρίσεων.

θεσμοί

ΣΧΕΔΟΝ 30 ΧΡΟΝΙΑ συμπληρώνονται από την ένταξη της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές κοινότητες και όμως, ακόμη και σήμερα, οι περισσότεροι από εμάς δεν έχουμε σχηματίσει ξεκά-

θαρη εικόνα για το πώς λειτουργεί αυτό το αχανές θεσμικό οικοδόμημα και πώς επηρεάζει (πολλές φορές καθοριστικά...) όλους τους τομείς της ζωής μας.

Το άγνωστο «Τρίγωνο των Βρυξελλών»...

Ποια κοινοτικά όργανα καθορίζουν (χωρίς να το συνειδητοποιούμε) την καθημερινότητά μας

Θεσμικά, η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται σε τρία όργανα, καθένα με τις δικές του εξουσίες: πρόκειται για το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που εκπροσωπεί τα καλά και συμφέροντα των κρατών-μελών και αποτελεί το κύριο σώμα λήψης των αποφάσεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, που εκπροσωπεί τους πολίτες της Ε.Ε. και ασκεί νομοθετική και δημοσιονομική εξουσία

από κοινού με το Συμβούλιο, και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που αποτελεί τη "συνείδηση" της Ε.Ε., εκπροσωπεί τα κοινά συμφέροντα της κοινότητας, είναι η μόνη με δυνατότητα να ξεκινήσει νομοθετική διαδικασία και εκτελεί χρέη... "δερεβέναγα", έχοντας την αρμοδιότητα να επιτηρεί την ορθή εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών από τις εθνικές κυβερνήσεις.

01

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
Εκπροσωπεί τους πολίτες της Ε.Ε. και ασκεί νομοθετική και δημοσιονομική εξουσία

02

Συμβούλιο της Ε.Ε.
Προσπαθίζεται τα συμφέροντα των κρατών-μελών και αποτελεί το κύριο σώμα λήψης αποφάσεων

03

Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
Έχει ως αρμοδιότητα να επιτηρεί την ορθή εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών από τις εθνικές κυβερνήσεις

Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Ένωσης: Το όργανο των κρατών - μελών

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί έναν διακυβερνητικό και όχι υπερεθνικό θεσμό, όπως η Κομισιόν, καθώς το συγκροτούν οι κατά περίπτωση αρμόδιοι υπουργοί των κρατών-μελών, υπό την προεδρία του εκάστοτε μέλους που ασκεί ανά εξαμηνιαία προεδρία. Έτσι έχουμε, για παράδειγμα, τα συμβούλια υπουργών Γεωργίας, Οικονομικών (το γνωστό μας Eco/Fin) και Εξωτερικών. Βάσει της Συνθήκης του Μάαστριχτ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο λειτουργεί ως "πηγή έμπνευσης" των μεγάλων πολιτικών

της Ε.Ε. Όταν αποτελείται από τους αρχηγούς των κυβερνήσεων ονομάζεται Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ενώ οι συναντήσεις σε επίπεδο πρεσβευτών (ή μονίμων αντιπροσώπων) των χωρών-μελών ονομάζεται Coreper. Το Συμβούλιο ασκεί νομοθετική εξουσία από κοινού με το κοινοβούλιο. Επίσης, έχει με το κοινοβούλιο την αρμοδιότητα έγκρισης του κοινοτικού προϋπολογισμού και υπογράφει τις διεθνείς συμφωνίες που έχει διαπραγματευτεί προηγουμένως η Κομισιόν. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονται είτε με απλή πλειοψηφία είτε με ειδική πλειοψηφία ή ομόφωνα, ανάλογα με το υπό εξέταση θέμα. Ομοφωνία απαιτείται σε μείζονος σημασίας θέματα, όπως η τροποποίηση των συνθηκών και η ένταξη νέων μελών στην Ε.Ε. Στις περισσότερες περιπτώσεις ισχύει ο κανόνας της ειδικής πλειοψηφίας, δηλαδή μια απόφαση λαμβάνεται εφόσον έχει κερδίσει συγκεκριμένο αριθμό ψήφων υπέρ της. Η ψήφος κάθε υπουργού δεν έχει την ίδια βαρύτητα, αλλά ακολουθεί σε γενικές γραμμές τον πληθυσμό της χώρας που εκπροσωπεί. Στην πράξη, πολλές αποφάσεις έχουν ληφθεί προ πολλού σε επίπεδο τεχνικών επιτροπών και οι αρμόδιοι υπουργοί απλώς τις επικυρώνουν...

Κομισιόν: Ατμομηχανή & «δερεβέναγας» της Ευρώπης

ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ (και σε μεγάλο βαθμό είναι) η κινητήριος δύναμη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, όχι μόνο διότι επί της ουσίας αποτελεί την κοινοτική γραφειοκρατία, αλλά και επειδή είναι ο μόνος θεσμός της Ε.Ε. με δυνατότητα να προτείνει νέα νομοθεσία. Αποτελείται από 27 επιτρόπους -τον πρόεδρο και άλλους 26-, καθένας εκ των οποίων είναι υπεύθυνος για κάποιον τομέα πολιτικής. Οι επιτροπείς τοποθετούνται από τα κράτη-μέλη, αποστολή τους, ωστόσο, είναι να προασπίζουν το γενικό κοινοτικό συμφέρον και όχι να προωθούν την ατζέντα των εθνικών κυβερνήσεων. Τα μέλη της Επιτροπής διορίζονται για πενταετή θητεία, κατόπιν συμφωνίας των κρατών-μελών και με έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στο οποίο η Κομισιόν λογοδοτεί. Ως "θεμα-

τοφύλακας των συνθηκών", είναι υποχρεωμένη να διασφαλίζει ότι οι Κανονισμοί και οι Οδηγίες εφαρμόζονται από τα κράτη-μέλη. Όταν αυτό δεν συμβαίνει, η Επιτροπή μπορεί να κινείται εναντίον των κρατών-μελών, παραπέμποντάς τα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, για να συμμορφωθούν με το κοινοτικό δίκαιο. Ως εκτελεστικό όργανο της Ε.Ε., η Κομισιόν εφαρμόζει τις αποφάσεις του Συμβουλίου και έχει ευρύτατες εξουσίες στη διαχείριση πολιτικών που είναι κοινές στην Ε.Ε., όπως η έρευνα και η τεχνολογία, η βοήθεια προς τρίτες χώρες, η ανάπτυξη της περιφέρειας κ.ο.κ. Στην Κομισιόν υπάρχουν 46 Γενικές Διευθύνσεις και μια "στρατιά" από άλλες υπηρεσίες, που έχουν την έδρα τους κυρίως στις Βρυξέλλες και το Λουξεμβούργο.

Η κατανομή ψήφων κατά χώρα στο Συμβούλιο της Ε.Ε.

Αριθμός ψήφων στο Συμβούλιο της Ε.Ε.

Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία & Βρετανία	29
Ισπανία και Πολωνία	27
Ρουμανία	14
Ολλανδία	13
Βέλγιο, Τσεχία, Ελλάδα, Ουγγαρία & Πορτογαλία	12
Αυστρία, Βουλγαρία & Σουηδία	10
Δανία, Ιρλανδία, Λιθουανία, Σλοβακία & Φινλανδία	7
Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λουξεμβούργο & Σλοβενία	4
Μάλτα	3
Σύνολο:	345

Για την ειδική πλειοψηφία απαιτούνται 255 ψήφοι (73,9%). Παράλληλα, για να περάσει μια πρόταση πρέπει να πάρει το "πράσινο φως" από την απλή πλειοψηφία (ενώστε από τα δύο τρίτα) των 27 κρατών-μελών. Επίσης, οποιοδήποτε κράτος μέλος μπορεί, αν το ζητήσει, οι ψήφοι υπέρ μιας πρότασης να εκπροσωπούν το 62% του συνολικού πληθυσμού της Ε.Ε.

Θεσμοί

Ευρωκοινοβούλιο: Η «φωνή λαού» στις Βρυξέλλες

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ Κοινοβούλιο είναι το μοναδικό αιρετό όργανο της Ε.Ε., έχοντας αποστολή να εκπροσωπεί τους ευρωπαίους πολίτες. Η ολομέλειά του συνεδριάζει στο Στρασβούργο, μία γραμματεία του λειτουργεί στο Λουξεμβούργο, όλη η δουλειά, όμως, των μελών του διεκπεραιώνεται στις Βρυξέλλες. Εκεί, οι ευρωβουλευτές εξετάζουν τα νομοσχέδια και διαβουλεύονται με την Κομισιόν και το Συμβούλιο Υπουργών. Το Ευρωκοινοβούλιο, που κάποτε, λόγω των περιορισμένων εξουσιών του, είχε λειοδορηθεί από τη γνωστή ευρωσκεπτικίστρια Μάργκαρετ Θάτσερ ως “Κοινοβούλιο Μίκυ Μάους”, έχει αναβαθμιστεί, ιδιαίτερα με την πάροδο των χρόνων. Όχι μόνον έχει τη δυνατότητα να “απολύσει” την Κομισιόν και να περνά από “ανάκριση” τους επιτρόπους, αλλά έχει τον τελευταίο λόγο σε θέματα προϋπολογισμού της Ε.Ε. Σήμερα, οι περισσότερες νομοθετικές πρωτοβουλίες της κοινότητας προϋποθέτουν την έγκριση του Ευρωκοινοβουλίου. Από το 1979, τα μέλη του εκλέγονται άμεσα από τους πολίτες, για πενταετή θητεία.

Εδρες κατά χώρα (07-09)	
Γερμανία	99
Γαλλία	78
Ιταλία	78
Βρετανία	78
Πολωνία	54
Ισπανία	54
Ρουμανία	35
Ολλανδία	27
Βέλγιο	24
Τσεχία	24
Ελλάδα	24
Ουγγαρία	24
Πορτογαλία	24
Σουηδία	19
Αυστρία	18
Βουλγαρία	18
Δανία	14
Φινλανδία	14
Σλοβακία	14
Ιρλανδία	13
Λιθουανία	13
Λετονία	9
Σλοβενία	7
Κύπρος	6
Εσθονία	6
Λουξεμβούργο	6
Μάλτα	5
Συνολικός αριθμός εδρών 785	

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμετέχει στη νομοθετική διαδικασία σε τρία επίπεδα: η διαδικασία της συνεργασίας, που προβλέπεται από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1987, δίνει τη δυνατότητα στο Ευρωκοινοβούλιο να γνωμοδοτεί επί των προτάσεων Οδηγιών και Κανονισμών που προτείνει η Κομισιόν, η οποία είναι υποχρεωμένη να τροποποιεί αναλόγως τις Οδηγίες της. Το δεύτερο επίπεδο, και πάλι βάσει της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, είναι η διαδικασία της σύμφωνης γνώμης, που καθιστά αναγκαία τη συναίνεση του Ευρωκοινοβουλίου και αφορά τις διεθνείς συμφωνίες που έχει διαπραγματευτεί η Κομισιόν και οποιαδήποτε πρόταση διεύρυνσης της Ε.Ε. Η συνθήκη του Μάαστριχτ (1992) αναβάθμισε σημαντικά το ρόλο του κοινοβουλίου μέσω της διαδικασίας της συναπόφασης, που το καθιστά ίσο προς έσο έναντι του Συμβουλίου σε θέματα που περιλαμβάνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζόμενων, την εσωτερική αγορά, την εκπαίδευση, την υγεία, τον πολιτισμό, την προστασία των καταναλωτών κτλ.

Καλή η θεωρία... Πώς δουλεύει, όμως, το σύστημα στην πράξη;

ΟΠΟΙΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ το κινητό τηλέφωνό του στο εξωτερικό είναι βέβαιον ότι θα έχει διαπιστώσει τον τελευταίο χρόνο τη δραματική μείωση του κόστους χρήσης της υπηρεσίας περιαγωγής (roaming) στα ταξίδια του εντός της Ε.Ε. Η χρήση του κινητού τηλεφώνου από κατοίκους της Ε.Ε. που ταξιδεύουν σε άλλες χώρες της κοινότητας έγινε έως και 70% φθηνότερη χάρη σε έναν ευρωπαϊκό Κανονισμό, που καθιέρωσε το ενιαίο ευρωπαϊκό τιμολόγιο (Eurotariff), με πλαφόν για τις εξερχόμενες κλήσεις τα 49 λεπτά του ευρώ και για τις εισερχόμενες τα 24 λεπτά του ευρώ (χωρίς ΦΠΑ). Τα ανώτατα όρια τιμών θα μειωθούν περαιτέρω το 2009.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ “Περατώνεται σε χρόνο-ρεκόρ η νομοθετική διαδικασία, την οποία ξεκίνησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 12 Ιουλίου 2006, προκειμένου να συγκρατήσει τα υπερβολικά τέλη περιαγωγής”, είχε δηλώσει, με προφανή ικανοποίηση, η αρμόδια επίτροπος τηλεπικοινωνιών, Βιβιάν Ρέντινγκ. Η περίπτωση της περιαγωγής είναι χαρακτηριστική του πώς δουλεύει ο νομοθετικός μηχανισμός στην Ε.Ε. και συγκεκριμένα η διαδικασία της συναπόφασης. ● Όλα άρχισαν το 2000, όταν η Κομισιόν αρχίζει να περνά “από

κόσκινο” τους παρόχους κινητής τηλεφωνίας, για να διαπιστώσει αν χρεώνουν υπερβολικά την περιαγωγή στους πελάτες. ● Τέσσερα χρόνια αργότερα προειδοποιεί τις εταιρείες να ρίξουν εθελουσίως τις τιμές, ενώ το 2005 εγκαινιάζει ειδική ιστοσελίδα, παραθέτοντας συγκριτικά στοιχεία για το κόστος του roaming σε όλα τα κράτη-μέλη. Τα στοιχεία αποκάλυψαν τρομακτικές διαφορές, με τις κλήσεις να κοστίζουν από 58 λεπτά του ευρώ έως 5 ευρώ για κάθε λεπτό συνομιλίας! ● Στις 12 Ιουλίου 2006, η Κομισιόν καταρτίζει πρόταση Κανονισμού με στόχο τη μείωση των τελών περιαγωγής έως και κατά 70%, αφού η Ρέντινγκ έβαλε “νερό στο κρασί” της, μετά την επίθεση που δέχθηκαν τα σχέδιά της από άλλους επιτρόπους. Τον Δεκέμβριο του 2006 η πρόταση της Επιτροπής φτάνει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η Γαλλία και η Βρετανία πιέζουν -και πετυχαίνουν- το πλαφόν να τοποθετηθεί στα 50 λεπτά του ευρώ, αντί των 44 που προτείνει η Κομισιόν. Στο μέτωπο του Ευρωκοινοβουλίου, στις 12 Απριλίου του 2007, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τάσσεται ανα-

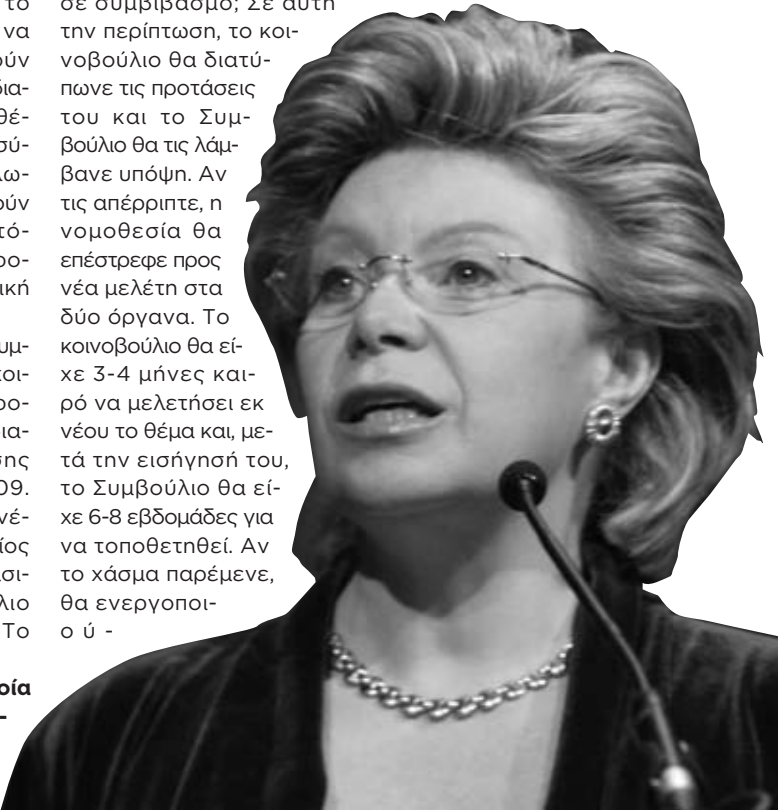
φανδόν υπέρ της μείωσης των τελών, θέλει όμως το πλαφόν στα 40 λεπτά το λεπτό. ● Όλα αναμένεται να κριθούν στην ολομέλεια του οργάνου στις 9 Μαΐου. Η ολομέλεια αναβάλλεται, λόγω του “πάρε δώσε” ανάμεσα στο Ευρωκοινοβούλιο και στις κυβερνήσεις της Ε.Ε. Στόχος των συζητήσεων είναι να επιτευχθεί συμφωνία πριν από το καλοκαίρι και οι καταναλωτές να μπορέσουν να εκμεταλλευτούν τις φθηνότερες χρεώσεις στις διακοπές τους. Οι κυβερνήσεις θέλουν υψηλότερο πλαφόν και σύστημα επιλογής του καταναλωτή, ενώ οι ευρωβουλευτές ζητούν χαμηλότερο πλαφόν και αυτόματη ένταξη όλων των συνδρομητών μετά από μια μεταβατική περίοδο. ● Στις 15 Μαΐου επιτυγχάνεται συμβιβασμός ανάμεσα στο Ευρωκοινοβούλιο και τη γερμανική προεδρία, που προβλέπει τη σταδιακή μείωση των τιμών χρέωσης το 2007, το 2008 και το 2009. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τον συμβιβασμό, ο οποίος στις 7 Ιουνίου παίρνει το “πράσινο φως” και από το Συμβούλιο Υπουργών Τηλεπικοινωνιών. Το

μόνο που απομένει για να τεθεί σε εφαρμογή ο κανονισμός είναι η δημοσίευσή του στην επίσημη εφημερίδα των κοινοτήτων, στις 29 Ιουνίου...

ΟΙ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΦΩΝΙΑΣ Τι θα γινόταν, όμως, αν το Ευρωκοινοβούλιο και τα κράτη-μέλη δεν κατάφερναν να φτάσουν σε συμβιβασμό; Σε αυτή την περίπτωση, το κοινοβούλιο θα διατύπωνε τις προτάσεις του και το Συμβούλιο θα τις λάμβανε υπόψη. Αν τις απέρριπτε, η νομοθεσία θα επέστρεφε προς νέα μελέτη στα δύο όργανα. Το κοινοβούλιο θα είχε 3-4 μήνες καιρό να μελετήσει εκ νέου το θέμα και, μετά την εισήγησή του, το Συμβούλιο θα είχε 6-8 εβδομάδες για να τοποθετηθεί. Αν το χάσμα παρέμενε, θα ενεργοποι-ο ύ -

ταν η διαδικασία της “συμφιλίωσης”, η οποία μπορεί να διαρκέσει έως 24 εβδομάδες, με τη συμμετοχή εκπροσώπων των κρατών-μελών και του Ευρωκοινοβουλίου. Αν ο συμβιβασμός απορριπτόταν και πάλι από το ένα ή το άλλο όργανο, η νομοθεσία θα έμπαινε στο “ράφι”...

«Περατώνεται σε χρόνο-ρεκόρ η νομοθετική διαδικασία, την οποία ξεκίνησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 12 Ιουλίου 2006, προκειμένου να συγκρατήσει τα υπερβολικά τέλη περιαγωγής», είχε δηλώσει παλαιότερα, αναφερόμενη στα τέλη περιαγωγής, η αρμόδια επίτροπος τηλεπικοινωνιών, Βιβιάν Ρέντινγκ.

αναδρομή

Ζαν Μονέ (1888-1979):

Ο πατέρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΕΝ ΕΚΛΕΧΘΗΚΕ ποτέ βουλευτής, δεν ήταν διπλωμάτης ή υπουργός, δεν υπηρετούσε σε θέσπκλειδί κάποιου υπουργείου, δεν πήγε καν στο πανεπιστήμιο! Ο “πατέρας” της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ζαν Μονέ, άρχισε τη σταδιοδρομία του στα 16 του χρόνια ως έμπορος κονιάκ, εκπροσωπώντας την οικογενειακή επιχείρηση στο Λονδίνο. Πρακτικό πνεύμα, ο Μονέ κατάφερε κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου να πείσει τις κυβερνήσεις της Γαλλίας και της Βρετανίας να διαχειριστούν από κοινού τα μέσα μεταφοράς υλικών πολέμου, κίνηση ζωτικής σημασίας για την οικονομία του πολέμου.

Με τη λήξη του πολέμου διορίζεται αναπληρωτής γενικός γραμματέας της Κοινωνίας των Εθνών, πρόδρομου του ΟΗΕ, ενώ λίγα χρόνια αργότερα ιδρύει στις ΗΠΑ μια τράπεζα διεθνών συναλλαγών. Με το ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, λίγο πριν παραδοθεί η Γαλλία στους Γερμανούς, συντάσσει από κοινού με τον Ντε Γκολ, τον Πλεβέν και τον Τσόρτσιλ σχέδιο σωτηρίας της χώρας του, που προβλέπει ένωση με τη Βρετανία. Το 1940 τον βρίσκει στη θέση του προέδρου της Βρετανογαλλικής Επιτροπής Συντονισμού για το πολεμικό υλικό και τις προμήθειες. Καθ' όλη τη διάρκειά του είναι και σύμβουλος του αμερικανού προέδρου Ρούσβελτ, με τη συμβολή του να αποδεικνύεται καθοριστική για την τελική νίκη των συμμάχων. Μετά την απελευθέρωση, ο Ντε Γκολ τοῦ αναθέτει τον οικονομικό σχεδιασμό της μεταπολεμικής Γαλλίας. Το 1949 υποβάλλει στον τότε υπουργό Εξωτερικών της Γαλλίας Ρομπέρ Σουμάν το σχέδιο για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα, που αποτέλεσε τη μήτρα για τη γένεση της σημερινής Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπήρξε ο πρώτος πρόεδρος της ανωτάτης αρχής της ΕΚΑΧ.

ΓΙΑ ΤΗ “ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΗ” της Ευρώπης από την Κρήτη, όπου την είχε μεταφέρει ο Δίας, ως μυθική κόρη, μέχρι τις Βρυξέλλες, όπου εξελίχθηκε σε μια sui generis πολιτική οντότητα, χρειάστηκε να περάσουν αιώνες... Η διαδρομή από τον μύθο στην ιστορία

και την πολιτική πέρασε μέσα από τους εμπορικούς δρόμους, την άνοδο και την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, αλλά και την ανίχνευση της κοινής ταυτότητας με βάση τη θρησκευτική πίστη. Η απαρχή της ιδέας της ενιαίας Ευρώπης τοποθετείται από πολλούς ιστορικούς στην περίοδο του Καρλομάγνου. Στους αιώνες που μεσολάβησαν εκπονήθηκαν διάφορα σχέδια, τα οποία συνέδεαν την ευρωπαϊκή ενότητα με την ειρήνη και την άμυνα απέναντι στον κοινό εχθρό, το Ισλάμ. Στις αρχές του

20ού αιώνα, κυρίως μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, η ευρωπαϊκή ιδέα προσέλαβε τη μορφή ρεύματος, ούτε όμως η δράση ευρωπαϊκών κινήσεων, όπως η Ραπουρο, ούτε τα άρθρα και τα βιβλία από την ελίτ της διανόησης ούτε το σχέδιο του Αριστίντ Μπριάν για την ομοσπονδοποίηση ξεπέρασαν το θεωρητικό επίπεδο. Μόνον όταν πλέον η Ευρώπη είχε ισοπεδωθεί από δύο παγκόσμιους πολέμους και δεν άντεχε να ρισκάρει έναν τρίτο, η ενοποίηση πέρασε από το όραμα την πράξη. Το

αναδρομή

20ού αιώνα, κυρίως μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, η ευρωπαϊκή ιδέα προσέλαβε τη μορφή ρεύματος, ούτε όμως η δράση ευρωπαϊκών κινήσεων, όπως η Ραπουρο, ούτε τα άρθρα και τα βιβλία από την ελίτ της διανόησης ούτε το σχέδιο του Αριστίντ Μπριάν για την ομοσπονδοποίηση ξεπέρασαν το θεωρητικό επίπεδο. Μόνον όταν πλέον η Ευρώπη είχε ισοπεδωθεί από δύο παγκόσμιους πολέμους και δεν άντεχε να ρισκάρει έναν τρίτο, η ενοποίηση πέρασε από το όραμα την πράξη. Το

εξαιρετικά ενδιαφέρον στην ιστορία της ευρωπαϊκής ενοποίησης είναι ότι η πρόταση εκπορεύτηκε από τη Γαλλία, με κατ' αρχήν αποδέκτη τη Γερμανία, ενώ είχε δεχθεί από αυτήν τρεις πολεμικές επιθέσεις σε διάστημα 75 ετών.

Ο ρομπέρ Σουμάν (1886-1963): Ο θεμελιωτής της ευρωπαϊκής ενοποίησης

Είπαν για τον Σουμάν:

“Ο Σουμάν... Αυτός είναι Γερμανοράς! Καλός Γερμανοράς, αλλά Γερμανοράς! (στρατηγός Σαρλ ντε Γκολ)

Ο ΡΟΜΠΕΡ ΣΟΥΜΑΝ, ο θεμελιωτής της ευρωπαϊκής ενοποίησης, γεννήθηκε στο Λουξεμβούργο, υπηρέτησε στον γερμανικό στρατό κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ μεταπολεμικά υπηρέτησε ως υπουργός Εξωτερικών και πρωθυπουργός της Γαλλίας. Στα 26 του χρόνια ο Σουμάν επέλεξε να εγκατασταθεί στη γενέτειρα του πατέρα του, τη Λορένη, που, με τη λήξη του γαλλοπρωσικού πολέμου, το 1871, είχε περάσει από τη Γαλλία στη Γερμανία. Ως γερμανός υπήκοος τοποθετήθηκε σε βοηθητική υπηρεσία του γερμανικού στρατού κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αμέσως μετά τη λήξη του πολέμου, η Λορένη περνά στη Γαλλία και ο Σουμάν αρχίζει την πολιτική του σταδιοδρομία ως μέλος του γαλλικού κοινοβουλίου. Παρόλο που το 1940 ψήφισε υπέρ της παραχώρησης εκτάκτων εξουσιών στον πρωθυπουργό Πετύν, ο οποίος συνθηκολόγησε με τη Γερμανία, ο Σουμάν έτρεφε έκδηλη εχθρότητα προς τους ναζιστές. Το 1940 συνελήφθη και εκτοπίστηκε στη Γερμανία, αλλά δύο χρόνια αργότερα απέδρασε και έγινε μέλος της γαλλικής αντίστασης. Έχοντας βιώσει τη φρίκη των γαλλογερμανικών συγκρούσεων και από τις δύο πλευρές, ο Σουμάν κατανόησε ότι μόνον η μόνιμη συμφιλίωση με τη Γερμανία θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση μιας ενωμένης Ευρώπης. Στις 30 Απριλίου 1950 ο Σουμάν διαβάσε για πρώτη φορά το σχέδιο που είχε εκπονήσει ο Μονέ. Εννέα μέρες μετά και αφού είχε προηγηθεί συνεννόηση με τον γερμανό καγκελάριο Αντενάουερ, ο Σουμάν παραχώρησε έκτακτη συνέντευξη Τύπου, για να παρουσιάσει αυτό που έμεινε στην ιστορία ως “Σχέδιο Σουμάν”: την υπαγωγή της γαλλικής και γερμανικής παραγωγής άνθρακα και χάλυβα υπό μία κοινή ανώτατη αρχή. Ο Σουμάν υποστήριξε, επίσης, τη διαμόρφωση μιας κοινής ευρωπαϊκής αμυντικής πολιτικής και χρημάτισε, την περίοδο 1958-60, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Της **Σοφίας Χριστοφορίδου**

Με τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η αιχμή του δόρατος για τη Γαλλία ήταν τα πλούσια κοιτάσματα άνθρακα και χάλυβα, με τα οποία η Γερμανία θα μπορούσε να αναπτύξει μια ισχυρή βιομηχανία και μια νέα πολεμική μηχανή. Οι Γάλλοι επεδίωξαν να προσεταριστούν τη γερμανική επαρχία του Σάαρ, για να ελέγξουν την πα-

Η γένεση. Στις 9 Μαΐου 1950, ο γάλλος υπουργός Εξωτερικών Ρομπέρ Σουμάν ανακοίνωσε μια πρόταση, την οποία αποδέχτηκαν η νεότευκτη Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ιταλία και οι χώρες της Μπενελούξ...

ραγωγή άνθρακα και χάλυβα, όμως οι ΗΠΑ δεν ήταν διατεθειμένες να δεχτούν κάτι τέτοιο, καθώς διέβλεπαν σοβαρούς κινδύνους νέας αποσταθεροποίησης της Ευρώπης, με τη Γερμανία αποδυναμωμένη για δεύτερη φορά μετά το 1919 -και μάλιστα στα σύνορα με την κομμουνιστική Ευρώπη. Αφού δεν μπορούσε να πετύχει την εξουδετέρωσή της, η Γαλλία έπρεπε τουλάχιστον να διασφαλίσει ότι η ισχύς της Γερμανίας δεν θα είχε αρνητικές συνέπειες για τη δική της ασφάλεια. Έτσι, έκανε τη ριζοσπαστική πρόταση το σύνολο της γαλλογερμανικής πα-

ραγωγής άνθρακα και χάλυβα να τεθεί υπό κοινή διαχείριση, στο πλαίσιο ενός οργανισμού ανοικτού στη συμμετοχή των άλλων χωρών της Ευρώπης.

ΜΟΝΕ ΚΑΙ ΣΟΥΜΑΝ

Ο Ζαν Μονέ, ο εμπνευστής της ιδέας της συγχώνευσης της παραγωγής των δύο χωρών και, ουσιαστικά, ο αρχιτέκτονας του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, θα γράψει στα απομνημονεύματά του: “Ο άνθρακας και ο χάλυβας ήταν ταυτόχρονα το κλειδί της οικονομικής ισχύος και του οπλοστασίου, όπου κατασκευάζονταν τα όπλα του πολέμου. Η υπεράνω συνόρων ένωσή τους θα συνέβαλλε στην απώλεια του διαβολικού τους κύρους και στη μετατροπή τους σε εκέγγια ειρήνης”.

Στις 9 Μαΐου του 1950, ο γάλλος υπουργός Εξωτερικών Ρομπέρ Σουμάν ανακοινώνει την πρόταση, την οποία αποδέχτηκαν η νεότευκτη Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ιταλία (αμφότερες επεδίωκαν την οργανική ενσωμάτωσή τους στους ισχυρούς της δυτικής Ευρώπης) και οι χώρες της Μπενελούξ (η μοναδική πιθανότητα των οποίων να ασκήσουν οποιαδήποτε επιρροή στην Ευρώπη ήταν μέσω ενός ισχυρού διακρατικού συστήματος). Μετά από διαβουλεύσεις που κράτησαν σχεδόν έναν χρόνο, η συνθήκη για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) υπογράφηκε στις 18 Απριλίου 1951, στο Παρίσι. Το καινοτόμο στοιχείο της ΕΚΑΧ δεν ήταν η οικονομική συνεργασία σε τομείς της παραγωγικής διαδικασίας, αλλά η θέσπιση μιας ανώτατης αρχής με υπερεθνικό χαρακτήρα, επιφορτισμέ-

νης να υπηρετεί το γενικό συμφέρον της κοινότητας και όχι τα μεμονωμένα συμφέροντα των κυβερνήσεων των χωρών-μελών.

ΒΗΜΑ - ΒΗΜΑ

Η αισιοδοξία που είχε δημιουργήσει το σχέδιο Σουμάν, ότι οι Ευρωπαίοι μπορούσαν από κοινού και χωρίς κηδεμονία να αντιμετωπίσουν τα μεταπολεμικά τους προβλήματα, έδωσε τη θέση της στην απογοήτευση το 1954, μετά το ναυάγιο του σχεδίου για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Αμυντικής και Πολιτικής Κοινότητας. Οι Ευρωπαίοι, που δεν ήταν έτοιμοι να καταδικάσουν σε “ξαφνικό θάνατο” την εθνική κυριαρχία, επέλεξαν να προχωρήσουν την ενοποίηση βήμα προς βήμα, αρχής γενομένης από το επίπεδο της οικονομικής συνεργασίας. Τον Ιούνιο του 1955, οι υπουργοί Εξωτερικών των κρατών-μελών της ΕΚΑΧ συνήλθαν στη Μεσσήνη, με σκοπό να διερευνήσουν τρόπους πρόωθησης του ενοποιητικού εγχειρήματος. Ανέθεσαν σε επιτροπή εμπειρογνομόνων υπό τον πρώην πρωθυπουργό του Βελγίου Παλ Ανρί Σπάας να προετοιμάσει ένα σχέδιο προς αυτή την κατεύθυνση. Η επιτροπή υπέβαλε τελικά το 1956 την πρότασή της για τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και μιας Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας. Οι ιδρυτικές συνθήκες της ΕΟΚ και της ΕΚΑΕ-Euratom υπογράφηκαν στο Καπιτώλιο της Ρώμης στις 25 Μαρτίου 1957 και τέθηκαν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου του 1958.

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΟΚ

Η Συνθήκη της Ρώμης για την ΕΟΚ προ-

έβλεπε τη δημιουργία μιας ενιαίας εσωτερικής αγοράς και την τελωνειακή ένωση των “έξι”, καθώς και την ίδρυση μιας Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, για τη στήριξη -με πιστώσεις- των υπανάπτυκτων περιοχών της κοινότητας. Επίσης:
● Στο πλαίσιο της ΕΟΚ, τα εμπορεύματα που διακινούνται μεταξύ των κρατών-ομελών δεν επιβαρύνονται με δασμούς.
● Κανένα κράτος-μέλος δεν μπορεί να επιβάλλει περιορισμούς στις ποσό-

τητες των εμπορευμάτων που εισάγονται από ένα άλλο κράτος-μέλος.

● Όλα τα εμπορεύματα που εισάγονταν σε χώρες της ΕΟΚ θα επιβαρύνονταν με τους ίδιους δασμούς: επομένως, μια χώρα-μέλος της ΕΟΚ δεν θα μπορούσε να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των υπολοίπων, μειώνοντας για παράδειγμα τους δασμούς λόγω εθνικότητας και των υλών.
● Εκτός από εμπορεύματα, προβλέπεται ελεύθερη διακίνηση για τις υπη-

ρεσίες και τα κεφάλαια.

● Οι πολίτες μιας χώρας-μέλους μπορούν να εγκαθίστανται ελεύθερα και να εργάζονται σε όλες τις χώρες της ΕΟΚ.
● Τα κράτη-μέλη δεν μπορούν να μεταχειρίζονται ευνοϊκά τους πολίτες τους έναντι των πολιτών άλλων κρατών-μελών. Απαγορεύονται, επίσης, οι διακρίσεις λόγω εθνικότητας και κατά των νομικών προσώπων, γιατί κάτι τέτοιο θα στρέβλωνε τον ανταγωνισμό μεταξύ των κρατών-μελών.

στον χρόνο, με μία ματιά

Ζαν Ζακ Ρουσό: Ο γάλλος φιλόσοφος του 18ου αιώνα δηλώνει ότι δεν υπάρχουν χωριστές εθνότητες, αλλά μόνο Ευρωπαίοι, με κοινές ρίζες και κοινές επιδιώξεις.
Εμάνουελ Καντ - 1795: Ο γερμανός φιλόσοφος προτείνει τη δημιουργία Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Κρατών, τα οποία θα πρέπει να κυβερνώνται από δημοκρατικά πολιτεύματα.
Φρίντριχ Σίλερ: Ο γερμανός συγγραφέας και ιστορικός ήταν ένηθμος υποστηρικτής της ιδέας ένωσης των χριστιανικών λαών της Ευρώπης.
Κόμης Σεν Σιμόν - 1814: Μετά την πτώ-

ση του Ναπολέοντα, ο γάλλος κόμης προτείνει στο Συνέδριο της Βιέννης τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής κυβέρνησης, που θα αποτελούταν από επιστήμονες και τεχνοκράτες.
Βίκτωρ Ουγκώ - 1849: “Θα έλθει μια μέρα που θα δούμε τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης να τείνουν το χέρι πάνω από τις θάλασσες”, προβλέπει το 1849 ο γάλλος συγγραφέας, ποιητής και πολιτικός Βίκτωρ Ουγκώ. Είκοσι χρόνια αργότερα και ενώ η Γαλλία έχει πττηθεί στον γαλλογερμανικό πόλεμο του 1870, ο Ουγκώ επιμένει:

“Οχι πλέον σύνορα! Ας γίνουνε οι Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης”.
Κόμης Κούντενχόφεν Καλέργκι - 1924: Ο αυστριακός διπλωμάτης, με ρίζες που φτάνουν από την Κρήτη μέχρι την Ιαπωνία, ήταν ο συγγραφέας της “Πανευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία εντάχθηκαν προσωπικότητες που έπαιξαν στη συνέχεια σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη του εγχειρήματος της ενοποίησης, όπως ο Αριστίντ Μπριάν, ο Κόνραντ Αντενάουερ και ο Ζορζ Πομπιντού.

Η ιστορία των «Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης» μέσα

Pierre Dubois - 1308: Ο γάλλος δικηγόρος Pierre Dubois είναι ο πρώτος που συλλαμβάνει την ιδέα των Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης. Πρότασή του ήταν να δημιουργηθεί μια συνέλευση εκπροσώπων όλων των χριστιανών βασιλέων, για να υπερασπιστούν την ειρήνη και να αντιμετωπίσουν την απειλή της οθωμανικής αυτοκρατορίας.
Δάντης: Στη “Θεία Κωμωδία”, ο Δάντης υποστηρίζει ότι ο μόνος τρόπος να αντιμετωπιστούν τα κοινά προβλήματα είναι η ένωση των μικρών μοναρχιών υπό έναν αυτοκράτορα.

Georges Podiebrad - 1464: Ο βασιλιάς της Βοημίας προτείνει το σχέδιο “Συνάθροιση Ομόνοιας”, μια ένωση με τη Γαλλία και τη Βενετία και αργότερα με την Πολωνία και την Ουγγαρία, υπό τη μορφή “αμυντικής συμμαχίας της Χριστιανοσύνης κατά των Τούρκων”.
Δούκας de Sully - 1630: Τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Χριστιανικής Ομοσπονδίας ως μέσου για τη διασφάλιση της ειρήνης στην Ευρώπη προτείνει ο γάλλος υπουργός Οικονομικών του Ερρίκου Δ'. Το σχέδιό του προβλέπει, μεταξύ άλλων, την κατάργηση των δασμολογιών φραγμών, καθώς και τη

δημιουργία ευρωπαϊκού στρατού.
Ουίλιαμ Πεν - 1693: Η ιδέα των Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης επανέρχεται από την άλλη άκρη του Ατλαντικού. Ο άγγλος ιδρυτής και νομοθέτης της πολιτείας της Πενσιλβάνια προτείνει τη δημιουργία μιας Ευρώπης εδραιωμένης στον ενωμένο Χριστιανισμό, απέναντι στην απειλή του Ισλάμ.
Γκότφριντ φον Λάιμπνιτς - 1676: Την ενότητα των Χριστιανών της Ευρώπης υπό μία κοινή αρχή υποστηρίζει και ο μεγάλος γερμανός φιλόσοφος και μαθηματικός.

επικαιρότητα

ΤΗΝ ΙΣΧΥ του ευρώ πιστοποιούν, μεταξύ άλλων, δύο παράγοντες: οι τελευταίες εξελίξεις στις αγορές συναλλάγματος, αλλά και οι σκέψεις που κάνουν

πολλές χώρες που δεν συμμετέχουν σήμερα στην ευρωζώνη να απαρνηθούν τα εθνικά τους νομίσματα για χάρη του κοινού νομίσματος. Τόσο στη Βρετα-

νία όσο και στη Σουηδία και στη Δανία έχει ανοίξει ξανά η συζήτηση -έστω και διστακτικά- για το κατά πόσον ήταν σοφή η απόφασή τους να μείνουν εκτός ευ-

ρωζώνης. Μάλιστα, μια μικρή πόλη του σουηδικού νότου αποφάσισε να πάρει τον νόμο στα... χέρια της: ανακοίνωσε ότι από την 1η Ιανουαρίου μετατρέπε-

ται σε "ευρω-πόλη", τα καταστήματά της, δηλαδή, θα δέχονται τις πληρωμές σε ευρώ. Το σχέδιο αυτό έχει την υποστήριξη της συντριπτικής πλειοψηφ-

Επέτειος: Δέκα... κεράκια σβήνει φέτος το ευρώ

Τι άλλαξε στη ζωή μας η υιοθέτηση του κοινού νομίσματος

Δέκα χρόνια συμπληρώνονται φέτος από τις 2 Ιανουαρίου 1999, όταν κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το ευρώ, αντικαθιστώντας (σε πρώτο στάδιο, στις συναλλαγές χωρίς μετρητά) τα εθνικά νομίσματα 11 χωρών που εντάχθηκαν στην τρίτη φάση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ). Παράλληλα, η νομισματική πολιτική των χωρών της "ευρωζώνης" (δηλαδή, η πολιτική επιτοκίων) μεταβιβάστηκε από τις κεντρικές τράπεζες κάθε κράτους στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Τρία χρόνια αργότερα, την 1η Ιανουαρίου 2002, το ευρώ

Η πρεμιέρα. Τα πρώτα αβέβαια βήματα του κοινού νομίσματος συνοδεύτηκαν από αμφισβητήσεις, επικρίσεις και καταστροφικές προβλήσεις

κυκλοφορεί σε φυσική μορφή (με κέρματα και χαρτονομίσματα), ενώ η Ελλάδα γίνεται το 12ο μέλος της ευρωζώνης, που σήμερα αριθμεί πλέον 16 μέλη, καθιστώντας τα ευρώ το νόμισμα 325 εκατομμυρίων Ευρωπαίων.

Τα πρώτα αβέβαια, "βρεφικά" βήματα του κοινού νομίσματος συνοδεύτηκαν από αμφισβητήσεις, επικρίσεις και καταστροφικές προβλέψεις. Δεν ήταν λίγοι, μάλιστα, αυτοί που προέβλεπαν τότε ότι το πείραμα της ευρωζώνης θα αποτύγχανε παταγωδώς. Τελικά, όμως, το ευρώ αποδείχθηκε "πολύ σκληρό για να πεθάνει" και σήμερα τόσο οι Ευρωπαίοι όσο και οι ξένοι ομολογούν ότι διεκδικεί επάξια τον τίτλο του ισχυρότερου διεθνούς νομίσματος του πλανήτη, ενώ, παρά τις επικρίσεις σε επιμέρους χειρισμούς, οι πάντες βγάζουν το καπέλο τους στην ΕΚΤ για τη μαεστρία με την οποία ασκεί τη νομισματική πολιτική.

ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΟΙ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Τι άλλαξε, όμως, το ευρώ στη ζωή μας; Είμαστε τελικά ωφελημένοι, προσωπικά ως Έλληνες αλλά και η ελληνική οικονομία εν γένει, από τη συμμετοχή της χώρας στην ευρωζώνη ή μήπως θα έπρεπε να συμφωνήσουμε με το περίπου 50% της ελληνικής κοινωνίας γνώμης, που νοσταλγεί τη δραχμή; Η κύρια κατηγορία που δέχεται το ευρώ είναι ότι ανέβασε το κόστος της ζωής μας. Σύμφωνα με δημοσκόπηση των "Financial Times" και της εταιρείας δημοσκοπήσεων "Harris", την κριτική αυτή ασκούν όχι μόνο οι Έλληνες, αλλά και πολλοί άλλοι Ευρωπαίοι. Είναι ενδεικτικό ότι οι εννέα στους δέκα από τους Ισπανούς, Ιταλούς, Γερμανούς και Γάλλους ερωτηθέντες πιστεύουν ότι το ευρώ προκάλεσε ανατιμήσεις.

Η εικόνα αυτή, όμως, μάλλον αδικεί το ευρώ και την ΕΚΤ. Για τα κρούσματα κερδοσκοπίας δεν φταίει το κοινό νόμισμα, αλλά οι κερδοσκόποι και οι ελλιπείς ελεγκτικοί μηχανισμοί, όπως επίσης και η πληθμελής ενημέρωση των πολιτών. Η ετυμολογία των ειδικών, αλλά και η ίδια η πραγματικότητα είναι ότι το ευρώ υπήρξε σωτήριο για την ελληνική οικονομία και βοήθησε ποικιλοτρόπως τα νοικοκυριά της χώρας:

- Ο πληθωρισμός, αν εξαιρέσει κάποιος την πρόσφατη, εκρηκτική άνοδό του, διατηρήθηκε κοντά στα επιθυμητά επίπεδα του 2% στην ευρωζώνη καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ευρώ. Σε μια χώρα όπως η Ελλάδα, όπου ο διψήφιος πληθωρισμός αποτελούσε τον κανόνα, αυτό ήταν ένα μεγάλο ευεργέτημα.

- Το ισχυρό ευρώ λειτούργησε ως "ασπίδα προστασίας" από τα πετρελαϊκά ράλι και τις ανατιμήσεις που οφείλονται σε αυτά.

- Με το ευρώ ήρθε η εποχή των φθηνών δανείων. Κάποτε, στο όχι πολύ μακρινό παρελθόν, τα δάνεια στην Ελλάδα ήταν... ακριβοθώρητα. Σήμερα μπορεί να

οδυρόμαστε για την υπερχρέωση των νοικοκυριών και για τους καταχρηστικούς όρους στις συμβάσεις (αμφότερα είναι άσχετα από το ευρώ...), το γεγονός όμως παραμένει ότι το ευρώ υπήρξε καταλύτης για την ανάπτυξη του τραπεζικού συστήματος και την τροφοδότηση νοικοκυριών και επιχειρήσεων με φθηνότερο χρήμα, που με τη σειρά του επέτρεψε τη διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης στη χώρα εδώ και πάνω από δέκα χρόνια.

- Το ευρώ ενίσχυσε το εμπόριο και τον τουρισμό. Το ευρώ κάνει τα ταξίδια μας ευκολότερα και καθιστά αποτελεσματικότερη την ενιαία αγορά. Η χρήση του ενιαίου νομίσματος ενισχύει, παράλληλα, τη διαφάνεια των τιμών, εξαλείφει το κόστος ανταλλαγής νομισμάτων, διευκολύνει την εύρυθμη λειτουργία της ευρωπαϊκής οικονομίας και το διεθνές εμπόριο και δι-

νει στην Ε.Ε. ισχυρότερη φωνή στον κόσμο.

- Το ευρώ ύψωσε "ασπίδα προστασίας" από την κρίση, καθώς αναδείχθηκε σε πόλο εμπιστοσύνης και σταθερότητας. Χωρίς το ευρώ, η Ελλάδα θα βίωνε πολύ μεγαλύτερες συνέπειες από την πιστωτική και οικονομική κρίση και ίσως αντιμετώπιζε άμεσα κίνδυνο πτώχευσης. Το μέγεθος και η ισχύς της ευρωζώνης προστατεύουν καλύτερα την Ευρώπη από εξωτερικούς οικονομικούς κραδασμούς, όπως οι απρόβλεπτες αυξήσεις των τιμών του πετρελαίου ή οι αναταραχές στις χρηματαγορές.

- Τέλος, το ευρώ προσφέρει στους Ευρωπαίους πολίτες ένα απόσπασμα της ευρωπαϊκής ταυτότητας, για το οποίο μπορούν να είναι όλο και περισσότερο υπερήφανοι, καθώς η ευρωζώνη συνεχώς διευρύνεται, πολλαπλασιάζοντας τα οφέλη για τα σημερινά και τα μελλοντικά της μέλη

Από το «νομισμ

Της **Σοφίας Χριστοφορίδου**

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ στη νομισματική ένωση καταγράφονται στη Συνθήκη της Ρώμης, το 1957, όπου διακηρύσσεται ως στόχος της Ευρώπης η δημιουργία κοινής ευρωπαϊκής αγοράς, με τελικό σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής ευημερίας και τη δημιουργία ακόμη στενότερων δεσμών μεταξύ των λαών της Ευρώπης. Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση συμφωνήθηκε το 1969 από τους "έξι" της ΕΟΚ. Χρειάστηκε να περάσει μία δεκαετία στασιμότητας μέχρι τη δημιουργία του ΕCU, το 1979, αλλά και να αλλάξει η χιλιετηρίδα μέχρι οι Ευρωπαίοι να πιάσουν στα χέρια τους το κοινό νόμισμα, το ευρώ. Με τη λήξη του Β' παγκοσμίου πολέμου και προκειμένου να υπάρ-

επικαιρότητα

φίας των 8.000 κατοίκων, πολλοί εκ των οποίων βγάζουν τα προς το ζην από τους γερμανούς τουρίστες που φτάνουν στη μικρή τους πόλη...

ατικό φίδι» και το ECU στο κοινό νόμισμα

Ξεी νομισματική σταθερότητα, καθορίστηκε η ισοτιμία του δολαρίου των ΗΠΑ με βάση την τιμή του χρυσού. Είκοσι πέντε χρόνια μετά, το συνεχώς υποτιμώμενο δολάριο τέθηκε εκτός του συστήματος νομισματικών ισοτιμιών του Μπρέτον Γουντς.

ΑΙΤΙΑ Η ΚΡΙΣΗ

Για να αντιμετωπίσουν τη διεθνή νομισματική κρίση το 1972, οι “έξι” αποφάσισαν να υιοθετήσουν ένα νομισματικό σύστημα ισοτιμιών που έγινε γνωστό ως “νομισματικό φίδι”, το οποίο κινούταν εντός ή εκτός μιας “σήραγγας”, δηλαδή μιας ζώνης διακυμάνσεων. Τον ίδιο χρόνο, οι εννέα -πλέον- της ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης και της Βρετανίας, θέτουν ως στόχο να πραγματοποιήσουν την Οικονομική και Νομισματική Ένωση μέχρι το 1980! Ωστόσο, η αστά-

θεια της περιόδου προκάλεσε αλλαγή πλεύσης. Προκειμένου να δημιουργηθεί μια ζώνη οικονομικής σταθερότητας, το 1979 δημιουργείται το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα, με πρωτοβουλία του βρετανού προέδρου της Κομισιόν, Ρόι Τζένκινς.

ΤΟ ECU

Το “νομισματικό φίδι” αντικαθίσταται από το ECU, ένα “καλάθι” με τα νομίσματα των κρατών μελών της κοινότητας. Η ισοτιμία κάθε νομίσματος σε ECU καθορίζεται με βάση τη συμμετοχή του κάθε κράτους μέλους στο κοινοτικό ΑΕΠ. Ο στόχος της οικονομικής και νομισματικής ένωσης επανέρχεται τη δεκαετία του 1980. Το 1986, η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη θέτει ως ορόσημο για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς το 1992. Σιγά σιγά το όραμα

της οικονομικής και νομισματικής ένωσης παίρνει σάρκα και οστά. Ο τότε πρόεδρος της Κομισιόν, Ζακ Ντελόρ, εκπονεί ένα σχέδιο για την κοινή αγορά και προτείνει την οικονομική και νομισματική ένωση σε τρία στάδια: **01.** ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς, **02.** ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και δημοσιονομική εξυγίανση του δημόσιου τομέα των κρατών μελών, **03.** “κλείδωμα” ισοτιμιών και δημιουργία κοινού νομίσματος.

Η ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ

Το 1992 είναι η χρονιά - ορόσημο για την ONE. Υπογράφεται η συνθήκη του Μάαστριχτ, η οποία θέτει τα κριτήρια που θα έπρεπε να πληροί κάθε χώρα για να συμμετάσχει στην ONE, και δημιουργεί έναν “οδικό χάρτη” για την

προσέγγιση του στόχου, μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1990. Μέχρι το τέλος του 1993 είχαν αρθεί οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ακολούθησε η ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος, πρόδρομου της ΕΚΤ, με βασικό σκοπό την παρασκευή των κρατών μελών της Ε.Ε., ενώ ταυτόχρονα το Συμβούλιο υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας (Eco/Fin) απευθύνει συστάσεις προς τα 15 κράτη μέλη για μείωση του κρατικού ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ. Οι χώρες που πληρούσαν τα λεγόμενα “κριτήρια του Μάαστριχτ” και υπέβαλαν αίτηση -Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία, και Φινλανδία- υιοθέτησαν από την 1η Ιανουαρίου 1999 το ενιαίο νόμισμα του ευρώ. Σε αντίθεση με την Ελλάδα, που μένει εκτός μέχρι και το 2001 επειδή δεν πληροί τα κριτήρια της ONE, Βρετανία, Δανία και Σουηδία μένουν εκτός κατ’ επιλογήν. Κατά το τρίτο αυτό στάδιο εφαρμογής της συνθήκης του Μάαστριχτ άρχισε να ισχύει ο ενδοκοινοτικός Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών II, καθώς και το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

● 1958: Ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.
● 1971-1973: Τα κράτη - μέλη της ΕΟΚ εγκαθιστούν το “νομισματικό φίδι”, με στόχο να περιοριστούν οι διακυμάνσεις στα ευρωπαϊκά νομίσματα.
● 1979: Το “νομισματικό φίδι” αντικαθίσταται από το “πανέρι με τα εθνικά νομίσματα” δηλαδή τη νομισματική μονάδα ισοτιμιών ECU.
● 1989: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθετεί την έκθεση του προέδρου της Κομισιόν, Ζακ Ντελόρ, που καθορίζει τα στάδια για την πραγματοποίησή της ONE.
● 1992: Υπογράφεται η Συνθήκη του Μάαστριχτ, που καθορίζει τα κριτήρια της ONE.
● 1993: Ολοκληρώνεται η εσωτερική αγορά. Πρόσωπα, αγαθά, υπηρεσίες και κεφάλαια κυκλοφορούν ελεύθερα από το Δουβλίνο μέχρι το Καστελόριζο.
● 1994: Ιδρύεται το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο. Αργότερα θα μετεξελιχθεί στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), η οποία θα ασκεί την κοινή νομισματική πολιτική.
● 1995: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο “βαπτίζει” το κοινό νόμισμα με το όνομα ευρώ. Το σύμβολο του ευρώ είναι το ελληνικό έψιλον με δύο παράλληλες οριζόν-

τιες γραμμές, με πρότυπο το βυζαντινό νόμισμα του 15ου αιώνα “πεντανούμμι”, δηλαδή “πέντε νούμμια” (από τη ρωμαϊκή νομισματική μονάδα “nummus”).

● 1998: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία και Φινλανδία αποφασίζουν να αντικαταστήσουν από 01.01.1999 τα νομίσματά τους με το ευρώ. Με την εκπονή του έτους, το Συμβούλιο υπουργών Eco/Fin καθορίζει τις αμετάβλητες ισοτιμίες στα νομίσματα των “11” και τη μετατροπή τους σε ευρώ, που θα ισχύσουν από τα μεσάνυχτα, με την άφιξη του νέου χρόνου.

● 1999: Το ευρώ μπαίνει στη ζωή τριακοσίων εκατομμυρίων Ευρωπαίων, που το χρησιμοποιούν στις τραπεζικές συναλλαγές τους. Ωστόσο, θα περιμένουν μέχρι να πιάσουν το νέο νόμισμα στα χέρια τους...

● 2001: Η Ελλάδα εισέρχεται στην ONE.

● 2002: Κατά τις πρώτες εβδομάδες του έτους, τα κράτη - μέλη της ONE διανέμουν στις τράπεζες περίπου 8 δισ. χαρτονομίσματα και 38 δισ. κέρματα ευρώ.
● 2004: Η Σλοβενία ήταν η πρώτη από τις χώρες της διεύρυνσης που εισήλθε στην ευρωζώνη.

● 2007: Από την 1η Ιανουαρίου εντάχθηκαν στη ζώνη του ευρώ η Κύπρος και η Μάλτα.

ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ

Τα κριτήρια σύγκλισης αφορούσαν τα δημοσιονομικά μεγέθη που έπρεπε να πετύχει κάθε κράτος - μέλος της Ε.Ε. για να υιοθετήσει το ευρώ. Συγκεκριμένα:

● Ο μέσος όρος του πληθωρισμού του τελευταίου έτους δεν έπρεπε να υπερβαίνει το 1,5% του μέσου όρου πληθωρισμού των τριών χωρών - μελών της Ε.Ε. με τις καλύτερες επιδόσεις.

● Το δημοσιονομικό έλλειμμα δεν έπρεπε να υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ.

● Το δημόσιο χρέος δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει το 60% του ΑΕΠ (εκτός αν βρίσκεται σε συνεχή καθοδική πορεία και πλησιάζει ικανοποιητικά την τιμή αναφοράς).

● Το εθνικό νόμισμα θα έπρεπε να συμπληρώσει, με επιτυχία, δύο χρόνια χωρίς υποτίμηση έναντι του νομίσματος άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε.

● Ο μέσος όρος του επιτοκίου του δεκαετούς κυβερνητικού χρεογράφου για τους τελευταίους 12 μήνες δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει περισσότερο από 2% τον αντίστοιχο μέσο όρο των τριών χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις.

επικαιρότητα

Λιντς και Βίλνιους παίρνουν τη σκυτάλη της πολιτιστικής πρωτεύουσας για το 2009

ΤΑ ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ της 31ης Δεκεμβρίου, χιλιάδες ζευγάρια στροβιλίστηκαν στον ρυθμό ενός βιεννέζικου βαλς στην αυστριακή πόλη του Λιντς. Λίγα λεπτά αργότερα, εκατοντάδες τραγουδιστές μαζεύτηκαν στις όχθες του Δούναβη για την πρώτη παγκόσμια εκτέλεση του "Rocket Sympho-

ny", έργου του βρετανού συνθέτη Ορλάντο Γκαφ, ο οποίος χρησιμοποιεί πυροτεχνήματα αντί για τύμπανα και τρομπέτες. Όμως, οι πανηγυρισμοί δεν έγιναν μόνο για την υποδοχή του 2009. Έγιναν κυρίως για την ανακήρυξη του Λιντς σε πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης. Φέ-

τος, το Λιντς μοιράζεται τον τίτλο αυτό με την πρωτεύουσα της Λιθουανίας, το Βίλνιους, η οποία ξεκίνησε τη νέα χρονιά με ένα παραμυθένιο θέαμα ακτίνων φωτός, που ετοίμασε ο γερμανός καλλιτέχνης και "μετρ" του είδους, Γκερτ Χοφ. Τα φαντασμαγορικά πρωτοχρονιάτικα θεάμα-

τα ήταν μόνον η αρχή. Για τη χρονιά που έρχεται, οι δύο πόλεις υποσχονται πολυάριθμες συναυλίες, εκθέσεις και φεστιβάλ. Επίσης, το Βίλνιους θα εγκαινιάσει το νέο μουσείο σύγχρονης τέχνης, ενώ το Λιντς θα παρουσιάσει το νέο τμήμα του κέντρου ηλεκτρονικών τεχνών. Οι πόλεις Λιντς και

Βίλνιους έρχονται να προστεθούν στον μακρύ κατάλογο των 39 ευρωπαϊκών πόλεων που έχουν ανακηρυχθεί, από το 1985 μέχρι σήμερα, πολιτιστικές πρωτεύουσες, μια τιμητική διάκριση για την οποία διατίθενται αυτή τη στιγμή από κοινοτικά ταμεία κονδύλια ύψους 1,5 εκατ. ευρώ.

Επεκτείνονται τα δικαιώματα των επιβατών που ταξιδεύουν με πλοία και με λεωφορεία

Όσοι Ευρωπαίοι ταξιδεύουν με λεωφορείο ή πλοίο θα έχουν τα ίδια δικαιώματα με εκείνους που ταξιδεύουν με τρένο ή αεροπλάνο (δωρεάν γεύμα, διανυκτέρευση σε ξενοδοχείο ή εναλλακτικές υπηρεσίες), αν το ταξίδι τους διακοπεί ή ακυρωθεί. Οι εταιρείες που δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους θα υποχρεούνται να επιστρέφουν στους επιβάτες τουλάχιστον ένα μέρος του εισιτηρίου τους. Αυτό προβλέπουν οι νέες προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα δικαιώματα των Ευρωπαίων που ταξιδεύουν με πλοία και λεωφορεία και τα οποία είναι ήδη κατοχυρωμένα στην περίπτωση των αεροπορικών ταξιδιών. Επίσης, τα άτομα με αναπηρία και προβλήματα κινητικότητας θα έχουν δικαίωμα σε δωρεάν βοήθεια καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού τους. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις θα ευθύνονται σε περίπτωση απώλειας ή ζημίας των αποσκευών ή ακόμη και σε περίπτωση τραυματισμού ή θανάτου κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Παράλληλα, οι επιβάτες θα έχουν το δικαίωμα σε ενημέρωση σχετικά με το ταξίδι τους, καθώς και το δικαίωμα να προβούν σε διαδικασία προσφυγής. Οι εταιρείες, από την πλευρά τους, θα έχουν προθεσμία δύο μηνών για να αντικρούσουν την αξίωση του επιβάτη, αλλιώς θα θεωρείται ότι την αποδέχθηκαν. Οι επιβάτες που ταξιδεύουν αεροπορικώς ή σιδηροδρομικώς έχουν τα ίδια δικαιώματα από το 2005. Για τις αεροπορικές εταιρείες, η τήρηση των κανόνων αντιστοιχεί σε κόστος περίπου 60 λεπτών του ευρώ ανά επιβάτη. Για τις ακτοπλοϊκές εταιρείες ή τις επιχειρήσεις λεωφορείων, το κόστος αναμένεται να είναι μικρότερο. Για τη διευθέτηση των διαφορών θα συσταθούν ανεξάρτητα εθνικά όργανα, ενώ οι κανόνες θα εφαρμόζονται τόσο στις εγχώριες όσο και στις διεθνείς γραμμές.

Μπορεί τα χρήματα να μη φέρνουν την ευτυχία, σύμφωνα όμως με έρευνα του Ευρωπαϊκού Ιδρύ-

ματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) οι κάτοικοι των πλού-

σιων χωρών της γηραιάς ηπείρου είναι οι πιο ευτυχείς Ευρωπαίοι, ενώ Πορτογάλοι, Έλληνες

και Ιταλοί είναι οι λιγότερο ικανοποιημένοι μεταξύ των λαών των 15 "παλαιών" μελών της Ε.Ε.

Πορτογάλοι, Ιταλοί και Έλληνες οι λιγότερο ευτυχισμένοι της Ε.Ε.

Τι δείχνει έρευνα του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας

Με άριστα το "10", οι Έλληνες βαθμολογούν τα επίπεδα ευτυχίας και ικανοποίησης από τη ζωή τους με 7 και 6,6, αντίστοιχα, ενώ τον ίδιο "βαθμό" βάζουν στη δική τους ποιότητα ζωής οι Ιταλοί. Οι λιγότεροι ικανοποιημένοι και δυστυχέστεροι όλων μεταξύ των "15" είναι οι Πορτογάλοι (6,9 και 6,2). Στον αντίποδα, οι πολίτες των σκανδιναβικών χωρών, που απολαμβάνουν υψηλά εισοδήματα, μεγάλη αγοραστική δύναμη, ισχυρό κράτος πρόνοιας και υψηλού επιπέδου υπηρεσίες και ασφάλεια βρίσκονται στην κορυφή του πανευρωπαϊκού δείκτη ευτυχίας. Ευτυχέστεροι όλων είναι οι Δανοί, ενώ ακολουθούν Σουηδοί, Φινλανδοί και Νορβηγοί.

ΧΑΣΜΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Το πόσο πλούσια είναι μια χώρα, σύμφωνα με την έρευνα του Eurofound, συνδέεται, λοιπόν, άρρηκτα με το επίπεδο ευτυχίας των λαών. Τα εισοδήματα των Ελλήνων, των υπόλοιπων Νοτιοευρωπαίων και των πολιτών των νέων κρατών - μελών και των υποψήφιων χωρών είναι πολύ χαμηλότερα από αυτά των Βορειοευρωπαίων. Το εισόδημα στην Ελλάδα κινείται στο 96% του κοινοτικού μέσου όρου των "27" (και πολύ χαμηλότερα, αν συγκριθεί με τα εισοδήματα των "15"), ενώ στις άλλες χώρες τα πράγματα είναι ακόμη χειρότερα...

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ

Μεγαλύτερα προβλήματα αντιμετωπίζουν οι Έλληνες και οι κάτοικοι άλλων, φτωχότερων χωρών της Ε.Ε. και στην εξισορρόπηση της προσωπικής και εργασιακής τους ζωής. Είναι χαρακτηριστικό

ότι επτά στους δέκα Έλληνες (το υψηλότερο ποσοστό στην Ε.Ε.) δηλώνουν τόσο εξουθενωμένοι από την εργασία τους, που αδυνατούν να ασχοληθούν με τις δουλειές του σπιτιού. Σε ό,τι αφορά την πρό-

σβαση στην υγειονομική περίθαλψη, η έρευνα αποκαλύπτει ελλείψεις ιατρικού εξοπλισμού, κυρίως στις χώρες της Νότιας Ευρώπης (με εξαίρεση την Ισπανία) και στις αγροτικές περιοχές. Σχεδόν οι μι-

σοί από τους φτωχότερους κατοίκους των νέων χωρών της Ε.Ε. δυσκολεύονται να πληρώσουν μια επίσκεψη στον γιατρό, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στη Δυτική Ευρώπη είναι 31%.

Πόσο ευτυχισμένοι είναι οι Ευρωπαίοι	
Χώρα	Βαθμός ευτυχίας (1-10)
Δανία	8,5
Σουηδία	8,3
Φινλανδία	8,2
Νορβηγία	8,2
Ολλανδία	8,0
Ιρλανδία	8,0
Λουξεμβούργο	7,9
Μάττα	7,9
Βέλγιο	7,8
Βρετανία	7,8
Γαλλία	7,8
Σλοβενία	7,7
Κύπρος	7,7
Ισπανία	7,6
Γερμανία	7,5
Σλοβακία	7,5
Τσεχία	7,5
Πολωνία	7,4
Εσθονία	7,4
Αυστρία	7,3
Ελλάδα	7,3
Λιθουανία	7,3
Ιταλία	7,0
Ρουμανία	7,0
Κροατία	7,0
Ουγγαρία	7,0
Πορτογαλία	6,9
Λετονία	6,8
Τουρκία	6,6
ηΓΔΜ	6,3
Βουλγαρία	5,8

Πηγή: Eurofound

επικαιρότητα

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ αστάθεια και οι αυξανόμενες τιμές δημιουργούν απαισιοδοξία στους ευρωπαίους πολίτες για όσα τους

επιφυλάσσει το μέλλον, κάτι που αποτυπώνεται στο τελευταίο Ευρωβαρόμετρο για το 2008.

Ευρωπαίοι: Βλέπουν μαύρο 2009 σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο

Η επερχόμενη ύφεση φέρνει απαισιοδοξία μεταξύ των πολιτών της ενωμένης Ευρώπης...

Της Σοφίας Χριστοφορίδου

Καθώς η πλειοψηφία των ευρωπαϊκών χωρών εισέρχεται σε μια παρατεταμένη περίοδο ύφεσης, οι ευρωπαίοι πολίτες εμφανίζονται προβληματισμένοι για την κατάσταση της χώρας τους όσον αφορά τις αυξήσεις στις τιμές προϊόντων και

Το «ελληνικό παράδοξο». Το 70% των Ελλήνων θεωρεί ότι ωφεληθήκαμε από τη συμμετοχή μας στην Ε.Ε., αλλιώς μόλις το 45% θεωρεί την Ε.Ε. κάτι καλό!

την κατάσταση της οικονομίας (37%), αλλά και την ανεργία (26%), ενώ πολύ χαμηλότερα σε ό,τι αφορά τα φλέγοντα θέματα τοποθετούν την εγκληματικότητα (17%), τις συντάξεις (10%) τη μετανάστευση (9%), το εκπαιδευτικό σύστημα (7%) και την τρομοκρατία (5%).

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση των "15" οι Αυστριακοί είναι αυτοί που ανησυχούν περισσότερο για τον πληθωρισμό, ενώ οι Ολλανδοί έχουν το μεγαλύτερο άγχος για την κατάσταση της οικονομίας.

ΜΕΓΑΛΗ Η «ΨΑΛΙΔΑ»

Η έρευνα κατέδειξε αντιθέσεις ως προς το πόσο αισιόδοξο αισθάνονται οι ευρωπαίοι πολίτες από διαφορετικές χώρες της Ένωσης. Στη Σλοβακία, που έχει

νε μέλος της ευρωζώνης από την 1η Ιανουαρίου 2009, η κοινή γνώμη εμφανίζεται περισσότερο αισιόδοξη για την οικονομία της χώρας σε σχέση με το 2007. Από την άλλη, η Πορτογαλία και η Ουγγαρία είναι δύο από τις πιο απαισιόδοξες χώρες, ως προς τις οικονομικές εξελίξεις. Κατά τα λοιπά:

- Το 33% των Ευρωπαίων θεωρεί καλή την οικονομική κατάσταση της ευρωπαϊκής οικονομίας, με πιο αισιόδοξους τους Σλοβάκους (62%). Μόλις το 22% των Ελλήνων και το 11% των Πορτογάλων συμφωνεί...

- Το ποσοστό των Ελλήνων που έχουν καλή γνώμη για την οικονομία της χώρας είναι ακόμη μικρότερο (10%), με πιο αισιόδοξους τους Φινλανδούς (78%)

και πιο απαισιόδοξους τους Ούγγρους (5%).

- Όσο για την κατάσταση της απασχόλησης στη χώρα, μόλις 8% των Ελλήνων τη χαρακτηρίζουν "καλή", σε αντίθεση με το 91% των Δανών, σε ό,τι αφορά φυσικά τη δική τους χώρα...

- Το 64% των Ευρωπαίων στην Ε.Ε. των "27" πιστεύει ότι τα οικονομικά της οικογένειάς τους είναι σε καλή κατάσταση, με τους Ολλανδούς (92%) και τους Σουηδούς (91%) στην πρώτη θέση και τους Έλληνες (46%) να νιώθουν λίγο καλύτερα από τους "νέους" της Ε.Ε., τους Ρουμάνους (44%) και τους Βούλγαρους (34%).

- Ρουμάνοι, Βούλγαροι και Πολωνοί είναι οι μόνοι που προβλέπουν βελτίωση της οικονομικής κατάστασης στην Ε.Ε. (αλλά όχι

και στη χώρα τους...) τους επόμενους 12 μήνες, ενώ οι πιο απαισιόδοξοι στις προβλέψεις τους είναι οι Φινλανδοί (56%). Πιο απαισιόδοξοι για τη χώρα τους είναι οι Ιρλανδοί -το 64% βλέπει "σύννεφα" στην οικονομία και το 10% στην απασχόληση.

- Περισσότερο απ' όλους τους υπόλοιπους Ευρωπαίους, οι Έλληνες θεωρούν ότι η Ε.Ε. όχι μόνο δεν τους βοηθά να επωφεληθούν από τα θετικά της παγκοσμιοποίησης (57%), αλλά δεν τους προστατεύει και από τα αρνητικά της (60%)!

- Τέλος, το Ευρωβαρόμετρο επιβεβαιώνει για άλλη μία φορά το ελληνικό παράδοξο: το 70% των Ελλήνων θεωρεί ότι η χώρα ωφελήθηκε από τη συμμετοχή της στην Ε.Ε., αλλά μόλις το 45% θεωρεί την Ε.Ε. κάτι καλό!

Ελλάδα: Άνοιξε τα σύνορά της σε Βούλγαρους και Ρουμάνους εργαζόμενους

Τα σύνορά της στους εργαζόμενους από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία άνοιξε η Ελλάδα και άλλες τρεις χώρες της Ε.Ε. την 1η Ιανουαρίου. Η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ουγγαρία και η Πορτογαλία αποφάσισαν να άρουν τους περιορισμούς πρόσβασης στην αγορά εργασίας τους, όπως έχουν ήδη πράξει δέκα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Σε έντεκα χώρες της Ε.Ε. οι περιορισμοί εξακολουθούν να ισχύουν...

"Καλωσορίζω το γεγονός ότι περισσότερα κράτη - μέλη αποφάσισαν να άρουν τους εναπομείναντες περιορισμούς στις αγορές εργασίας τους για τους βούλγαρους και τους ρουμάνους εργαζόμενους. Συνεχίζω να ενθαρρύνω, επίσης, τα κράτη - μέλη, στα οποία ισχύουν ακόμη περιορισμοί, να πράξουν το ίδιο, καθώς είναι προς το συμφέρον της οικονομίας τους", σχολίασε ο επίτροπος Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών της Ε.Ε., Βλαντιμίρ Σπίντλα.

Η πρώτη μεταβατική φάση, που περιορίζει την ελεύθερη μετακίνηση εργαζομένων από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, έληξε στις 31 Δεκεμβρίου. Η Δανία θα είναι η επόμενη χώρα της Ε.Ε. που θα ανοίξει την αγορά εργασίας της στους Βούλγαρους και στους Ρουμάνους από την 1η Μαΐου τρέχοντος έτους. Τα 11 κράτη μέλη της Ε.Ε., στα οποία εξακολουθούν να υφίστανται περιορισμοί, θα πρέπει να τους άρουν μέχρι το τέλος της δεύτερης φάσης (31 Δεκεμβρίου 2011), εκτός αν μπορούν να δικαιολογήσουν την πρόκληση σοβαρών προβλημάτων στην αγορά εργασίας τους από τη μετανάστευση εργαζομένων από τις δύο συγκεκριμένες χώρες. Σε κάθε περίπτωση, η 31η Δεκεμβρίου 2013 είναι η καταληκτική ημερομηνία για την πλήρη άρση των περιορισμών σε όλα τα κράτη - μέλη. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κομισιόν, κύριος προορισμός των εργαζομένων από τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία ήταν το 2007 η Ισπανία, σε ποσοστά που αγγίζουν το 60%. Η Ιταλία είναι η δεύτερη δημοφιλέστερη χώρα προορισμού για τους Ρουμάνους (26%), ενώ για τους Βούλγαρους είναι η Γερμανία (15%).

Φόρουμ για τη σύνδεση πανεπιστημίων με επιχειρήσεις

ΚΟΡΥΦΑΙΟΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ από τον κόσμο των επιχειρήσεων, ακαδημαϊκοί και πολιτικοί από τις χώρες της Ε.Ε. θα συμμετάσχουν στο Φόρουμ Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων - Επιχειρήσεων για το 2009, που θα διεξαχθεί στις 5 Φεβρουαρίου, στις Βρυξέλλες. Το φόρουμ θα δώσει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες

να κάνουν επαφές, να επιδείξουν επιτυχείς συνεργασίες πανεπιστημίων και επιχειρήσεων και να εξετάσουν νέους τρόπους σύνδεσης της επιχειρηματικότητας με την ανώτατη εκπαίδευση.

Στο φόρουμ θα εξεταστούν, επίσης, τρόποι βελτίωσης των δι-οικητικών δομών των πανεπι-

στήμιων και το ζήτημα της ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών που θα προωθούν την έννοια της επιχειρηματικότητας.

Η συνεργασία ανάμεσα στην ανώτατη εκπαίδευση και στις επιχειρήσεις αναγνωρίζεται ως λίαν επωφελής και για τις δύο πλευρές, καθώς βοηθά στη μεταφορά τεχνογνωσίας και προ-

ετοιμάζει τους φοιτητές για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Για περισσότερες πληροφορίες και εγγραφές, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να στέλνουν μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση eac-university-business-cooperation@ec.europa.eu.

απόψεις

| συνέντευξη |

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΚΛΑΒΑΚΗΣ

ευρωβουλευτής ΝΔ

Τελικά, αποδείχθηκε μεγάλη
η «μπουκιά» της διεύρυνσης...

Στη συνείδηση πολλών πολιτών, το μεγαλύτερο μειονέκτημα της Ε.Ε. είναι το διαβόητο “δημοκρατικό έλλειμμα”. Είστε ικανοποιημένος από τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες που έχει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ο μοναδικός αιρετός θεσμός της Ε.Ε.; Είναι αλήθεια ότι και εμείς προβληματιζόμαστε. Όλη αυτή η δουλειά που κάνουμε δεν έχει πάντα το επιθυμητό αποτέλεσμα, επειδή πολλές φορές έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα. Υπάρχουν όμως άλλες φορές που βλέπουμε ότι η δουλειά μας επηρεάζει τα πράγματα. Η Ε.Ε. προχωρά αργά, αλλά σταθερά, οπότε είμαι αισιόδοξος, ενώ από την επόμενη θητεία θα έχουμε ακόμη περισσότερες αρμοδιότητες. Να σας θυμίσω, πάντως, ότι στην τρέχουσα θητεία ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζοζέ Μπαρόζο, υποχρεώθηκε να αποσύρει τη σύνθεση της Κομισιόν, μετά την αρνητική απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το Κοινοβούλιο έχει αρμοδιότητες. Όρεξη για δουλειά να έχουμε.

Τι έχει αλλάξει στη ζωή των Ελλήνων λόγω της συμμετοχής της χώρας στην Ε.Ε.; Καταρχάς, χάρη στις πολιτικές συνοχής της Ε.Ε. έχει ανέβει το επίπεδο διαβίωσης. Η Ελλάδα εισπράττει ετησίως από το 1981 περίπου 2 τρισ. δραχμές, 6 δισ. ευρώ, ένα τεράστιο ποσό. Χάρη σε αυτά τα κονδύλια έχουν γίνει πάρα πολλά έργα και έχουν ενισχυθεί πάρα πολλοί κλάδοι. Η Ε.Ε. μάς στηρίζει, όμως, και σε πολιτικά θέματα, έστω και αν θα επιθυμούσαμε ενδεχομένως ακόμη μεγαλύτερη στήριξη. Ενώ, για παράδειγμα, πάρα πολλές χώρες έχουν αναγνωρίσει τα Σκόπια ως “Μακεδονία”, η Ε.Ε. επιμένει στην ονομασία FYROM μέχρι να λυθεί το θέμα. Επίσης, ορισμένα πράγματα δεν προσμετρούνται με μεγάλες αποφάσεις, αλλά με συσσωρευμένες μικρές αποφάσεις που φέρνουν ένα τελικό καλό αποτέλεσμα.

Για παράδειγμα η αναγνώριση της φέτας ως αποκλειστικά ελληνικού προϊόντος. Το ίδιο έγινε με δικές μου τροπολογίες και για το τσίπουρο. Υπάρχουν και άλλα θέματα, όπως η ενταξιακή πορεία της Τουρκίας, που θέτει χίλιες δυο προϋποθέσεις στη γείτονα που μας αφορούν άμεσα.

Οι κομματικές γραμμές ξεθωριάζουν καθόλου στις Βρυξέλλες; Ναι, σε πολύ μεγάλο βαθμό. Έχουμε όλοι κατά νου την Ελλάδα μας. Ενίοτε, όμως, επηρεάζει και η ελληνική πολιτική σκηνή. Ένα χαρακτη-

ριστικό παράδειγμα είναι η έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το βαμβάκι, της οποίας υπήρξα συντάκτης. Ήταν μεγάλη επιτυχία ότι ικανοποιήθηκαν όλα τα αιτήματα και δεν κόπηκε ούτε ένα ευρώ.

Τι κλίμα επικρατεί στις Βρυξέλλες μετά το ναυάγιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος και το αβέβαιο μέλλον της μεταρρυθμιστικής συνθήκης της Λισσαβόνας; Γενικά, υπάρχει προβληματισμός. Εγώ είμαι έντονα ευρωπαϊστής, θέλω να μεγαλώσει η Ε.Ε., να ομογενοποιηθεί και να ομοσπονδοποιηθεί. Όμως, εκ των πραγμάτων κρίνω ότι το βήμα από τα 15 στα 25 και μετά στα 27 μέλη ήταν πολύ μεγάλο. Ήταν μεγάλη η μπουκιά και δεν μπορούμε να τη χωνέψουμε. Γι’ αυτό ήρθε το “όχι” στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα από τη Γαλλία και την Ολλανδία. Δεν είμαι βέβαιος ότι η Συνθήκη της Λισσαβόνας θα

προχωρήσει απρόσκοπτα. Το σίγουρο είναι ότι όσοι αγαπάμε αυτόν τον τόπο και τα παιδιά μας πρέπει να φροντίσουμε να προχωρήσει η Ε.Ε. και να κάνουμε τα επόμενα βήματα, όπως η Κοινή Εξωτερική Πολιτική που προέβλεπε το Σύνταγμα και η πρόταση Καραμανλή - Σαρκοζί για μια δύναμη αντιμετώπισης κρίσεων, ως προοίμιο -ενδεχομένων- μιας μελλοντικής ευρωπαϊκής στρατιωτικής δύναμης.

| συνέντευξη |

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΦΙΝΗΣ

πρόεδρος Ελληνικού Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών

Η Ε.Ε. αποτελεί γεφυροποιό
στις παγκόσμιες συγκρούσεις

Σε μια συγκυρία που η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σε ένα πραγματικά “υπαρξιακό”, όπως το αποκαλούν πολλοί γύρω μας, σταυροδρόμι, κλήθηκε να διαχειριστεί μια μείζονα κρίση με τον πόλεμο στη Νότια Οσσετία. Πώς αξιολογείτε τον μεσολαβητικό της ρόλο και το αποτέλεσμα που έφερε; Πράγματι, με τις ΗΠΑ να έχουν χάσει σε μεγάλο βαθμό -τουλάχιστον στις συνειδήσεις πολλών χωρών- τη δύναμη της πειθούς και τα χαρακτηριστικά του αντικειμενικού διαμεσολαβητή και με τον ΟΗΕ αποδυναμωμένο, προκύπτει εκ των πραγμάτων η ανάγκη για την Ευρώπη να παίξει τον ρόλο του γεφυροποιού σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στην περίπτωση της Νότιας Οσσετίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση ανταποκρίθηκε επιτυχώς και αξίζουν συγχαρητήρια στη γαλλική προεδρία για τους χειρισμούς της.

Πώς θα μπορέσει η Ε.Ε. να ανταποκριθεί σε αυτόν τον ρόλο που περιγράφετε; Δεν έπαψαν να υπάρχουν αντίθετες απόψεις για τα διεθνή ζητήματα στους κόλπους της Ε.Ε. Προκειμένου, όμως, η Ευρώπη να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων και να ανταποκριθεί στον παγκόσμιο ρόλο της, θα πρέπει να επιδιωχθεί η υπέρβαση των διαφορών ενιαίας και ισχυρής θέσης για τα μεγάλα ζητήματα του κόσμου.

Η ευρωπαϊκή φωνή πρέπει να ακούγεται δυνατά και καθαρά. Προς αυτή την κατεύθυνση έχει κρίσιμη σημασία η θεσμική θωράκιση της Ένωσης, μέσα από την ενεργοποίηση των σχετικών προβλέψεων της Συνθήκης της Λισσαβόνας.

Πάντως, ο ανταγωνισμός που διαφαίνεται φέρνει σε δύσκολη θέση τη χώρα μας. Είμαστε μέλος του ΝΑΤΟ και

της Ε.Ε και ταυτόχρονα γίνεται ένα μεγάλο “άνοιγμα” συνεργασίας με τη Ρωσία στον ευαίσθητο τομέα της ενέργειας, αλλά και αλλού. Πώς εκτιμάτε την κατάσταση; Τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει; Είναι αλήθεια ότι τη χώρα μας δεν την ευνοεί μια όξυνση στις σχέσεις μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, ΝΑΤΟ, Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ρωσίας. Μάλιστα, σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία η Ελλάδα έχει ανοικτά εθνικά ζητήματα, ασφαλώς δεν ωφελείται ούτε από την έξαρση των εθνικισμών ούτε από πρακτικές μονομερούς αλλαγής συνόρων.

Όπως επίσης αλήθεια είναι ότι, καθώς ξαναμοιράζεται η τράπουλα των παγκόσμιων ισορροπιών και αναδύονται περισσότεροι τού ενός ισχυροί πόλοι σε παγκόσμιο επίπεδο, η διπλωματική σκακιέρα γίνεται ολοένα και πιο απαιτητική και περίπλοκη, ειδικά για μια χώρα όπως η Ελλάδα.

Το κλειδί για την ελληνική στάση σε όλη αυτή την κατάσταση είναι η λέξη “ισορροπία”. Η Ελλάδα έχει κάθε λόγο να επιτύχει αυτή την ισορροπία στις σχέσεις της με τη Δύση και τη Ρωσία. Όπως έχει και σημαντικό ρόλο να παίξει, για να κρατηθούν ανοικτοί οι δίαυλοι επικοινωνίας μεταξύ των δύο πλευρών.

Σε καμία περίπτωση, βέβαια, η αναζήτηση αυτής της λεπτής ισορροπίας δεν σημαίνει ότι η Ελλάδα αψίσταται των συμ-

μαχικών υποχρεώσεών της, στις οποίες και παραμένει προσηλωμένη. Ούτε, όμως, μπορεί να αθετήσει τις επωφελείς για την ίδια και την ευρύτερη περιοχή μας συμφωνίες που έχει συνάψει με τη ρωσική πλευρά. Και, βέβαια, μιλάμε πάντα για μια ενεργητική αναζήτηση της ισορροπίας που επ’ ουδενί δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως έλλειψη στρατηγικής...